

راهنما ے مهلم فارسے اول ابتدایے

حیطه تخصصی
روشهای یاددهی فارسی ابتدایی

www.BetaFile.ir

مقدمه:

* **زبان فارسی:** زبان فارسی نه تنها میراث ارجمند گذشته و نگاهبان وحدت و رمز هویت ملی ماست، بلکه تکیه گاه رشد و شکوفایی فرهنگ و ارزش ها نیز هست. کتاب فارسی، مادر و یاور سایر دروس است.

* **کتاب فارسی (مهارت خواندن):** کتاب **مهارت خواندن در آموزش بر روش پیکره نگر (کلی)** تأکید دارد.

* **کتاب فارسی (مهارت نوشتن) بر روش سازه نگر (جزئی) تأکید دارد.**

* برنامه‌ی زبان آموزی بر پایه‌ی گفتاری (گوش دادن، سخن گفتن، خواندن، تفکر و استدلال) و مهارت‌های نوشتاری (دست‌ورزی، رونویسی، کلمه‌نویسی، بندنویسی، املا و ...) برنامه‌ریزی شده است.

* **نکته:** کتاب مهارت خواندن با نگاره آغاز شده است و این بدان معنا است که گام نخست در آموزش زبان، پرورش سواد بصری به همراه رشد سواد شنیداری است که با دست‌ورزی همراه شده است.

انواع خط در کتاب فارسی:

۱- خط نسخ، خط چاپی یا خط خوانداری که سرمشق خواندن شاگردان است. این خط برای کمک به خواندن درست سریع و روان استفاده شده است.

۲- خط نوشتاری که سرمشق نوشتن دانش آموزان است و خطی است که متن درس ها با آن نوشته شده است.

۳- خط نستعلیق ساده یا شبه نستعلیق که برای پرورش سواد بصری و حس زیبایی شناسی و هدف آشنایی با جلوه‌ای از هنر ایرانی اسلامی، در بخش با هم بخوانیم به کار رفته است.

* لازم است آموزگاران در آموزش، به دو شکل نوشتاری (خطّ خواندن و خطّ نوشتن) اشاره کنند، اما در ارزشیابی درس املا، هدف درست نویسی شکل املائی کلمات است، نه نوع خط آنها.

* تکرار و تمرین متن‌های روانخوانی بخش دوم و سوم، به رشد مهارت خواندن و پرورش توانایی درک آنان کمک خواهد کرد.

* **نکته:** ارزشیابی توصیفی فرصت مناسبی برای شناسایی دقیق توانایی و استعداد های فراگیران فراهم می کند.

درسنامه ۱

ساختار و محتوای کتاب فارسی اول:

* کتاب فارسی اول شامل سه بخش: نگاره‌ها، نشانه‌های یک، نشانه‌های دو است که بر مبنای مراحل رشد زبان و توانایی یادگیری طراحی شده است.

بخش اول:

* **نگاره‌ها:** هر نگاره عنوان و موضوع خاصی دارد که در برگیرنده مطالب آن نگاره است. **رویکرد آموزش نگاره‌ها از کل به جزء است.** تصویر بزرگ نگاره با هدف تشویق دانش آموزان به سخن گفتن، خوب دیدن، تفکر و خوب گوش دادن بررسی می شود. سپس تصاویر کوچک زیرنگاره همراه با نام هر تصویر عرضه می شود تا تصویر و نام آن، هر دو در ذهن دانش آموز ثبت و ضبط شود.

* **نکته مهم:** ذکر نام هر تصویر تنها برای آشنایی با شکل کلی کلمه است نه یادگیری شکل نوشتاری آن، **پس تأکید بر روی تصویر است نه واژه.**

تصویر بزرگ نگاره‌ها:

اهداف:

- ۱- آموزش مفاهیم متناسب با برنامه درسی زبان فارسی و هم سو با برنامه درسی ملی
- ۲- پرورش و تقویت مهارت های زبانی
- ۳- یافتن واژه مناسب برای تمرین بیشتر تا تقویت توانایی تشخیص شکل نوشتاری و آوایی
- ۴- آشنایی با مفاهیم کلیدی سایر حوزه‌ها در یادگیری
- ۵- توانایی کاربرد آموخته‌ها در متن زندگی
- ۶- تقویت نگرش مثبت نسبت به زبان فارسی

تصویرهای کوچک نگاره‌ها:

اهداف:

- ۱- انطباق تصویرک و واژه‌ها
- ۲- تقویت مهارت های شفاهی زبان
- ۳- گسترش گنجینه واژگانی با تکیه بر تصویرخوانی

فعالیت ها و تجربه‌های یادگیری:

* تعداد فعالیت های یادگیری با توجه به توان درک و دریافت و میزان پیشرفت سوادآموزی از نگاره یک تا ده، متفاوت است و بر پایه‌ی رعایت اصل حرکت از ساده به دشوار و نیز با توجه به توانایی ذهنی و زبانی کودکان، این فعالیت سازماندهی شده است.

❖ هدف از این فعالیت ها یکسان کردن روش های آموزش است.

اهداف:

- ۱- تقویت مهارت خوب دیدن
- ۲- آموزش راست به چپ و بالا و پایین
- ۳- تنظیم حرکت چشم
- ۴- تنظیم فاصله چشم با کتاب
- ۵- تقویت مهارت های کلامی
- ۶- ارزشیابی از مفاهیم تصویر پایه
- ۷- تأکید بر سه مفهوم آغاز، میانه و پایان در نقل وقایع، حوادث و داستان ها
- ۸- گسترش دامنه واژگان کودک در زبان فارسی معیار
- ۹- گسترش و تعمیق مفاهیم اصلی

فعالیت این بخش عبارتند از:

ببین و بگو

هدف از این فعالیت توجه و تمرکز دانش آموز، جمله سازی و بیان شفاهی تصویرها است.

اهداف:

- ۱- تقویت خوب دیدن
- ۲- پرورش قوه تمیز و تشخیص
- ۳- تقویت توانایی خوب سخن گفتن
- ۴- رشد توانایی تبدیل دیده ها به گفتار

❖ گوش کن و بگو: هدف از این فعالیت تقویت توجه، تمرکز، واکنش نسبت به سؤال، درک تصویری، جمله سازی، بیان شفاهی دیده ها و نکات دیگری است که ممکن است دانش آموزان به طور خاص به آنها توجه داشته باشند.

اهداف:

- ۱- تقویت خوب گوش دادن
- ۲- تقویت فرایندهای ذهنی
- ۳- گسترش دامنه واژگان
- ۴- تقویت مهارت خوب سخن گفتن

۵- گسترش مفاهیم اصلی

۶- تعمیق مفاهیم اصلی

بگرد و پیدا کن

اهداف:

۱- انطباق واژه‌های شنیداری با اجزای تصویر

۲- تقویت مهارت های کلامی

۳- تقویت واژه آموزی

۴- گسترش و تعمیق مفاهیم کل اصلی

* به دوستان بگو: در این نوع تمرین ها دانش آموزان با یکدیگر و معلم ارتباط عاطفی برقرار می کنند و سخن گفتن را وسعت داده و با کمک تخیل یا تفکر خویش مطالبی را در قالب بیان خاطره یا دیده‌ها و شنیده‌ها و اطلاعات خود بر زبان می‌آورد.

اهداف:

۱- تقویت مهارت خوب گوش دادن

۲- تقویت نگرش مثبت نسبت به زبان فارسی

۳- تقویت مهارت گسترش مفهوم اصلی

۴- تقویت مهارت خوب سخن گفتن

۵- تقویت مهارت های ارتباطی

۶- تقویت مهارت ایجاد نظم و ترتیب

* این فرصت مناسبی است که معلم بتواند در تمامی دانش آموزان اعتماد به نفس ایجاد کند دانش آموزان کم رو و خجالتی را به صحنه‌ی فعالیت بکشاند.

بازی و نمایش: این دو بخش که به طور متناوب می آیند با هدف ایجاد فضای شاد و تفریحی، کشف استعدادهای نهفته و پرورش آنها، آموزش غیر مستقیم مسائل و تقویت مهارت های زبانی آماده ساختن دانش آموز برای زندگی در بیرون از محیط کلاس، ابراز وجود دانش آموزان و پرورش تخیل طراحی شده اند.

اهداف:

۱- ایجاد فضایی لذت بخش و شادی آفرین

۲- تقویت مهارت های سخن گفتن و گوش دادن

۳- شناخت استعدادهای کودکان و پرورش آن ها

۴- ایجاد فرصت سالم برای ابراز توانایی های فردی

۵- تقویت مهارت های حسی حرکتی

۶- ایجاد فرصت برای بیان عواطف و احساسات

۷- گسترش و تعمیق مفاهیم اصلی

۸- ایجاد و تقویت مهارت ایفای نقش

باهم بخوانیم

اهداف:

۱- ایجاد فضای شاد و لذت بخش

۲- تقویت نگرش مثبت نسبت به سخن منظوم فارسی

۳- تسلط بر آهنگ و ریتم و وزن و قافیه در شعر

۴- گسترش دامنه واژگان

۵- پرورش استعداد های متمایل به شعر

۶- گسترش و تعمیق مفهوم اصلی

کتابخوانی: این بخش با این هدف طراحی شده است که فرهنگ کتابخوانی رشد کند و گسترش یابد و مهارت خواندن تقویت شود.

* زیربنای ضعف مهارت های زبانی، در نادیده گرفتن مطالعه و کتاب خوانی و بی توجهی به آن است.

ایستگاه مرور مطالب مهم:

❖ کتاب فارسی در سال اول شامل سه بخش است: **نگاره‌ها، نشانه‌های یک، نشانه‌های دو، ساختار انتخابی** بر مبنای

مراحل رشد زبان و توانایی یادگیری، طراحی شده اما کتاب‌های دوم به بعد ساختار **موضوعی** دارند.

➤ نگاره‌ها در واقع جانشین **لوحه‌ها** در کتاب‌های پیشین است.

➤ ذکر نام هر تصویر تنها برای آشنایی با **شکل کلی کلمه** است نه یادگیری شکل نوشتاری آن، پس **تاکید** بر روی تصویر است نه واژه.

❖ تصویر بزرگ آموزشی

➤ آموزش مفاهیم متناسب با برنامه درسی زبان فارسی و هم سو با برنامه درسی ملی

➤ پرورش و تقویت مهارت‌های زبانی

➤ یافتن واژه ی مناسب برای تمرین بیشتر و توانایی تشخیص شکل نوشتاری و آوایی

➤ آشنایی با مفاهیم کلیدی سایر حوزه‌ها در یادگیری (علوم، ریاضی، هنر، دینی و قران، تربیت بدنی = رویکرد تلفیقی)

➤ تقویت نگرش مثبت نسبت به زبان فارسی

❖ تصویرک‌ها

➤ انطباق تصویرک‌ها و واژه‌ها

➤ تقویت مهارت های شفاهی زبان (گوش دادن، سخن گفتن)

➤ گسترش گنجینه‌ی واژگانی با تکیه بر تصویرخوانی

❖ هدف از فعالیت‌ها و تجربه‌های یادگیری در نگاره‌ها **یکسان کردن روش های آموزشی** می‌باشد و معلم می‌تواند **آزادانه** عمل کند. این آزادی عمل به توانایی‌ها و ظرفیت‌های تک‌تک افراد کلاس باز می‌گردد.

➤ هدف از این فعالیت **توجه و تمرکز دانش آموز**، جمله‌سازی و بیان شفاهی تصویرها است. (تصویر خوانی).

معلم می‌تواند علاوه بر آنکه درباره‌ی هر تصویر پرسش‌هایی مطرح بکند **ارتباط میان تصاویر** را نیز موضوع پرسش و محل توجه دانش آموز قرار دهد.

➤ دانش آموز باید در **یک جمله** مقصود را بیان کند.

➤ این تمرین‌ها می‌تواند فرصتی برای یادگیری مشارکتی فراهم نماید.

➤ هدف از این فعالیت **تقویت توجه، تمرکز**، واکنش نسبت به سوال، درک تصویرسازی، جمله‌سازی، بیان شفاهی دیده‌ها و نکات دیگری است که ممکن است دانش آموز به طور خاص به آن‌ها توجه داشته باشند.

➤ **سوالات جنبه‌ی الگویی** دارند و معلم در انتخاب این سوالات یا سوالات مشابه **آزاد** است.

➤ در پاسخ‌ها به **جنبه‌های خلاق** باید توجه ویژه شود و از همه‌ی دانش آموزان پاسخ‌های یکسان خواسته نشود.

➤ معلم می‌تواند پس از دریافت پاسخ‌های فردی و جمعی به جمع‌بندی بپردازد.

➤ برقراری ارتباط عاطفی دانش آموزان با یکدیگر و معلم

➤ این تمرین **جنبه‌ی خلاقانه** دارد.

➤ برای معلم فرصت مناسبی است که بتواند در تمامی دانش آموزان **اعتماد به نفس** ایجاد کند و ثنای دانش آموزان کم‌رو و خجالتی را به صحنه‌ی فعالیت‌های کلاسی بکشد. **ارتباط‌های صمیمی** نیز بین دانش آموزان برقرار می‌شود.

➤ ایجاد فضایی لذت‌بخش و شادی آفرین، تقویت مهارت‌های سخن گفتن و گوش دادن شناخت استعدادهای کودکان و پرورش آنها

➤ ایجاد فرصت سالم برای ابراز توانایی‌های فردی تقویت مهارت‌های حسی - حرکتی

➤ ایجاد فرصت برای بیان عواطف و احساسات گسترش و تعمیق مفاهیم اصلی ایجاد و **تقویت مهارت ایفای نقش**

➤ تمرین‌ها در هر بخش به فراخور **توان متوسط دانش آموزان** است؛ لیکن معلم در این زمینه می‌تواند با ابتکار عمل خود، بر جنبه‌های آموزشی کتاب بیفزاید.

❖ کتابخوانی در تقویت سه مهارت دیگر نقش به سزایی دارد به گونه‌ای که میتوان گفت زیربنای ضعف مهارت‌های زبانی، در نادیده گرفتن مطالعه و کتابخوانی و بی توجهی به آن است.

ایستگاه تثبیت:

۱- ساختار کتاب فارسی اول ابتدایی بر چه مبنایی طراحی شده است؟

۲- رویکرد آموزش نگاره‌ها بر چه مبنایی می‌باشد؟

۳- در کدام بخش، دانش‌آموزان با یکدیگر و معلم ارتباط عاطفی برقرار می‌کنند؟

۴- زیربنای ضعف در مهارت‌های زبانی در بی توجهی به چه چیزی می‌باشد؟

۵- از اهداف بین و بگو به ۳ مورد اشاره کنید.

ایستگاه تست:

- ۱- کتاب فارسی دوره ابتدایی در بخش «خوانداری» و «نوشتاری» به ترتیب بر کدام روش ها تاکید دارد؟
 ۱. پیکره نگر - سازه نگر
 ۲. جزئی - سازه نگر
 ۳. کلی - پیکره نگر
 ۴. سازه نگر - کلی
- ۲- کتاب مهارت خواندن در فارسی اول ابتدایی با «نگاره» آغاز شده است ؛ این گزاره چه مفهومی دارد؟
 ۱. گام نخست در آموزش زبان ، پرورش سواد بصری همراه با رشد سواد شنیداری است.
 ۲. مهمترین قسمت آموزش زبان ، تقویت مهارت شنیداری و گوش دادن است.
 ۳. کتاب فارسی نوشتاری به روش سازه نگر و جزئی اشاره دارد.
 ۴. گام نخست در آموزش زبان رشد سواد شنیداری است.
- ۳- در قسمت « با هم بخوانیم » کتاب فارسی اول ابتدایی ، از کدام خط بهره برده شده است ؟
 ۱. نوشتاری
 ۲. تحریری
 ۳. نستعلیق
 ۴. نسخ
- ۴- در کتاب فارسی اول ، رویکرد و جهت دهی « نگاره ها » به چه نحو می باشد ؟
 ۱. کل به جزء
 ۲. کلی
 ۳. جزء به کل
 ۴. جزئی
- ۵- گسترش گنجینه واژگانی با تکیه بر تصویرخوانی « از اهداف کدام مورد در فارسی اول است ؟
 ۱. تصویر بزرگ نگاره ها
 ۲. تصاویر کوچک نگاره ها
 ۳. نشانه های یک
 ۴. نشانه های دو
- ۶- آموزگار پایه اول ابتدایی ، از کدام فعالیت کتاب درسی برای آموزش غیرمستقیم مسائل و تقویت مهارت های زبانی کمک می گیرد ؟
 ۱. به دوستان بگو
 ۲. بگرد و پیدا کن
 ۳. با هم بخوانیم
 ۴. بازی و نمایش
- ۷- برای اینکه معلم بین دانش آموزان کلاس ارتباط عاطفی برقرار کند ، کدام تمرین در کتاب فارسی طراحی شده است ؟
 ۱. گوش کن و بگو
 ۲. به دوستان بگو
 ۳. گوش کن و بگو
 ۴. ایفای نقش

سوال	پاسخ
۱	۱
۲	۱
۳	۳
۴	۱
۵	۲
۶	۴
۷	۲

درنامه ۲

ساختار بخش ۲ نشانه‌های (۱)

* در این بخش ۳۰ نشانه‌ی خطی فارسی طی ۱۵ درس و ۱۵ هفته آموزش داده میشود. هر درس شامل معرفی و شناخت دو یا سه نشانه است.

هدف:

- ۱- شناخت و تشخیص نشانه‌های خطی (الفبا) و آوایی زبان فارسی
 - ۲- انطباق و همگون سازی صدا با نشانه خطی زبان فارسی و توانایی ترکیب آنها
 - ۳- آموزش مهارت های شهروندی
 - ۴- آموزش و گسترش مهارت های شفاهی زبان فارسی
 - ۵- آموزش و گسترش مهارت های کتبی زبان فارسی
 - ۶- ایجاد نگرش مثبت نسبت به مهارت های شفاهی و کتبی
 - ۷- ایجاد نگرش مثبت نسبت به زبان فارسی به عنوان عامل پیوند پاره فرهنگ ها
- * هر درس در این بخش شامل قسمت های زیر است:

۱- **تصویر بزرگ اصلی:** ضمن حفظ ارتباط با بخش نگاره‌ها و تقویت مهارت های شفاهی زبان، بر آموزش نشانه‌هایی خاص تأکید می ورزد. و اهدافی همچون: - پرورش خوب دیدن - فعال کردن ذهن - آموزش مجموعه اهداف نگرشی - جلب توجه به مفهوم مورد نظر و تقویت مهارت های زبانی دارد. تصویر بزرگی است که برای ایجاد فضای مناسب برای شروع آموزش، بهانه‌ی ایجاد گفت‌وگو و یافتن واژه‌ی کلیدی طراحی شده است. معلم می‌تواند برای ایجاد تحرک و رقابت سالم در مشارکت جمعی از این تصویر استفاده کند.

۲- **تصویرک ها:** در زیر هر تصویر سه تا شش تصویر (تصویرک یا تصویر کوچک) از محتوای داخلی تصویر کلی به همراه واژه آن به خط خواندن (نسخ) آورده میشود. این تصاویر حاوی کلید واژه‌های درس هستند، هر واژه ضمن ارتباط معنایی با دیگر واژه‌ها، یک یا دو حرف مشترک نیز دارند. و اهدافی همچون: ۱- خواندن واژه به کمک تصویر ۲- تشخیص و تفکیک واج و نشانه ۳- نوشتن به معنای رمزگذاری و انطباق نشانه با صدا را دربر دارد.

* صدا نه به شکل مجرد بلکه در قالب واژه آموزش داده میشود.

۳- **متن نوشتاری:** پس از ارائه واژه‌ها و تمرین کافی برای آموزش هر حرف و اطمینان یافتن از آموزش، متنی کوتاه و حتی الامکان آهنگین آمده که فقط برای خواندن است. کلمات انتخابی الزاماً شکل و حروف خوانده شده نیستند، زیرا روش خواندن، کلی یا پیکره نگر است. دانش آموز با دو قرینه شکل و تصویر، قادر خواهد بود خواندن را فرا گیرد. شامل واژه‌های کلیدی هر درس است و در هر واژه یک صدا با رنگ قرمز آمده که هدف اصلی درس، تدریس همان صداست؛ با این توضیح که چون صدا به صورت مجرد برای نوآموز هیچ مفهومی را القا نمی‌کند در قالب یک واژه آشنا

آمده است. سوق دادن نوآموز با یافتن رابطه‌ی بین تصویرها و نام آن‌ها مهم‌ترین بخش آموزش است. تنها تفاوت آموزش کنونی با آموزش قبلی، استفاده از خط انحنادار به جای خط زاویه‌دار است.

* هدف های این بخش عبارتند از:

۱- ایجاد و تقویت مهارت خوب خواندن ۲- ایجاد و تقویت مهارت خوب نوشتن

۴- تصویر درشت نشانه: حرف و صدای مورد آموزش و شکل های خطی آن به شکل درشت و خوانا در پایین صفحه به طور مستقل نوشته می شود. اهداف این بخش عبارتند از:

۱- ایجاد توانایی تفکیک واج و حرف ۲- توانایی تطبیق صدای نشانه با شکل خطی آن

۵- چینش نشانه‌ها: طرح انگشت اشاره است که حروف آموزش داده شده و در حال آموزش و حروف درس آینده با سه رنگ متمایز در آن درج شده و تا پایان آموزش حروف و صداها ادامه می یابد.

* **چینش نشانه‌ها:** ۱- سیاه بیانگر نشانه‌های آموخته شده ۲- قرمز بیانگر نشانه مورد آموزش ۳- آبی بیانگر نشانه درس بعدی ۴- رنگ سبز برای نشانه‌های استثنا به کار گرفته شده است.

* **هدف های این بخش:** ۱- تمرین دیداری (مشق نظری) واج های خوانده شده و شکل های متفاوت آن ۲- آمادگی بصری برای واج خوانده نشده.

* **فعالیت های یادگیری هر درس:** اهداف فعالیت های این بخش تقریباً هماهنگ با هدف های ذکر شده در بخش نگاره است که در این قسمت با تعمیق بیشتری تداوم می یابد.

ساختار بخش ۳، نشانه‌های (۲)

* در این بخش، ۱۰ نشانه باقی مانده که عمدتاً حروف عربی هستند و دارای شکل های مختلف و یک صوت واحد می باشند، آموزش داده می شود. این ۱۰ نشانه طی ۷ هفته آموزش داده میشود. نشانه‌های این بخش عبارت اند از: تشدید، ص، ذ، ع، ع، ث، ح، ض، ط، غ، غ، غ، غ

* **نکته:** هر درس از این بخش با یک متن ساده، روان و آموزشی آغاز می شود. در این متن ها مشکل آموزش های قبلی وجود ندارد، زیرا متن‌ها از حروف و صداها خوانده شده، انتخاب می شوند.

* یک درس از درس های این بخش به صورت «درس آزاد» در نظر گرفته شده است که فرصتی است تا دانش‌آموز و معلم درکنار هم، متناسب با ذوق و علائق و ملاحظات فرهنگ بومی زبان و ادبیات محلی درسی را طراحی کند. هدف از این درس مشارکت دانش‌آموز و معلم و ایجاد فرصت‌های ویژه برای خلاقیت و اعتماد به نفس است.

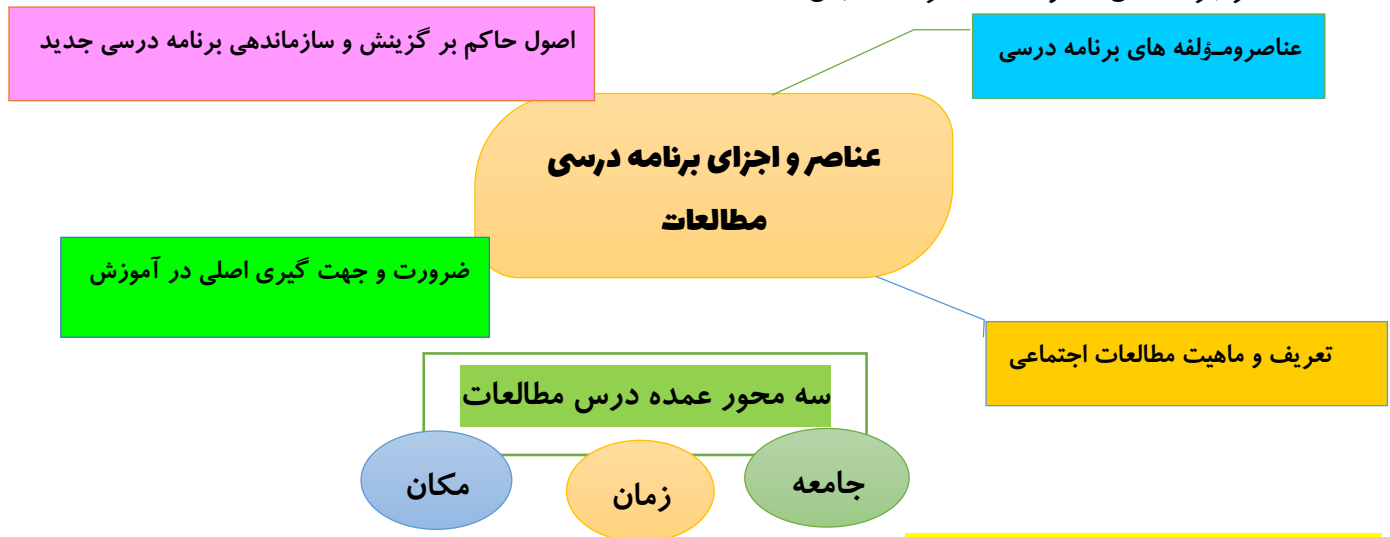
* **تقویت فرهنگ مطالعه و کتابخوانی:** کودک به قصه وابسته است، بهتر است از همان ابتدا با قصه آغاز کنیم. قصه پیمانه‌ای پر از عبرت و تذکر و هدایت و بشارت و وعده و وعید و نوید و بیم دادن و شاد کردن و ترساندن و ... است.

درس مطالعات اجتماعی در حیطه تخصصی آزمون های استخدامی آموزش و پرورش قرار دارد و شامل ۲ قسمت کلیات و راهنمای تدریس فصول می باشد.

کلیات مطالعات پنجم و ششم

مطالعات اجتماعی یک حوزه اصلی و کلیدی است که تقریباً در تمام کشورهای دنیا آموزش داده می شود و با توجه به لزوم پاسخ گویی به نیازهای نو در این عرصه، آموزش این درس و تربیت اجتماعی و لزوم برون رفت از رویکردهای سنتی و همچنین تدوین اسناد تحولی من، مجله برنامه درس ملی راهنمای برنامه جدیدی نیز برای این حوزه یادگیری تدوین شده است.

تعریف و ماهیت مطالعات اجتماعی

مطالعات اجتماعی یک حوزه یادگیری است که از تعامل انسان با محیط های اجتماعی، فرهنگی، طبیعی، اقتصادی و تحولات زندگی بشر در گذشته، حال و آینده و جنبه های گوناگون آن بحث می کند.

محور درس مطالعات ← بر گزینش متقابل آدمیان با یکدیگر و با محیطی که در آن به سر می برند، در روند زمانی استوار است.

مطالعات اجتماعی یک حوزه یادگیری بین رشته ای است که از مفاهیم رشته های علمی و مطالعات مختلف چون جغرافیا، تاریخ، اقتصاد، علوم سیاسی، جامعه شناسی، آموزش های مدنی، مطالعات شهروندی و زیست محیطی و دین و اخلاق بهره می گیرد.

ضرورت و جهت گیری اصلی در آموزش

مقصد غایی این حوزه شکوفایی فطرت و تربیت انسان های شایسته و مؤمن - پرورش شهروندان مطلوب

- تربیت اجتماعی به منظور مهیا شدن برای زندگی در جامعه

این حوزه یادگیری می کوشد تا از طریق دانش ها، مهارت ها و صلاحیت های مورد نیاز، افراد را به گونه ای تربیت کند که هم در زندگی و هم در جامعه مبتنی بر آموزه های دینی، نقش کارآمد و شایسته ای را ایفا کند.

← با توجه به اسناد بالا دستی نظام آموزش و پرورش، نظرسنجی ها، نیازسنجی ها و پرورش های انجام شده در کشور، تدوین کنندگان برنامه درسی جدید، مطالعات اجتماعی را به سمت توجه و تأکید بر شش محور زیر در سرفصل ها و محتوای این برنامه سوق داده است.

ضرورت های آموزشی برنامه درسی

۱- تقویت عزت و هویت ایرانی - اسلامی

۲- ترویج و درونی سازی اخلاق و ارزش های اسلامی

۳- شناخت حقوق و مسئولیت های فردی و اجتماعی و شهروندی در سطوح مختلف و تقویت مهارت ها و نگرش های مربوط به آن ها

۴- شناخت میراث فرهنگی، استعدادها و قابلیت های کشور و جایگاه کشور در جهان و توانایی برقراری ارتباطات مؤثر در سطح جهانی

۵- پیشگیری از بروز بحران های تربیتی و آسیب های اجتماعی در کودکان و نوجوانان و کاهش کجروی اجتماعی و گسترش رفتارهای بهنجار

۶- گسترش بهداشت روانی، تقویت روحیه خودباوری، نشاط، سازندگی و پویایی، امید به آینده و اعتماد به نفس

نکته ← از چالش های کنونی کودکان و نوجوانان امروز بحران هویت است .

سه مؤلفه اصلی برنامه مطالعات اجتماعی که آن ها را در اهداف و محتوا و روش ها تعقیب می نماید

مهارت های زندگی

اخلاق محوری در نظام اجتماعی

هویت ملی

← دو مؤلفه اخلاق و آداب و مهارت های زندگی در تربیت اجتماعی از طریق برنامه مطالعات اجتماعی مورد توجه قرار می گیرد .

در رابطه ای که اسلام بین فرد و جامعه قائل است .انسان دارای هویت جمعی و فردی است.

بعد فردی ← انسان را از مقهور شدن و مستصیل شدن در جمع دور می کند .

بعد اجتماعی ← انسان را در جریان داد و ستد با دیگران قرار می دهد .در پی این داد و ستد ،اراده از انسان سلب نمی شود.

نکته ← در اسلام دیدگاه فردگرایانه یا جامعه گرایانه مورد تأیید نیست ،بلکه دیدگاه متعادل و بینابین که به فرد و جامعه هر دو اهمیت می دهد ،مورد توجه است .

← قرآن کریم و سیره ی نبوی در زمینه های مختلف، در مناسبات اجتماعی ،دستورات و الگوهای روشنی را ارائه کرده اند که از آن جمله می توان به :

احسان به والدین ، اخوت ، ثبات قدم ، وفا به پیمان و عهد ، جهاد ، انفاق ، صله ارحام ، حمایت از نیازمندان و خویشاوندان نیازمند ، حمایت از یتام ، حقوق اقلیت های دینی ، امر به معروف و نهی از منکر ، پرهیز از کم فروشی ، گرانفروشی و احتکار ، صبر ، رفتار عادلانه با مردم وظایف زمامداران در برابر افراد جامعه ، اصلاح روابط و آشتی جویی ، مشورت ، حمایت از سالمندان و تکریم مهمان اشاره کرد.

نکته : توجه به ابعاد دینی مستلزم جهت گیری برنامه درسی مطالعات اجتماعی به سوی تحقق بخشیدن کمال فطری انسان و پرورش مسؤولیت پذیری نسبت به خود ،خلق ،نظام خلقت در جهت قرب الهی است.

نکته : برنامه درسی مطالعات اجتماعی ،وظایف انتقال میراث فرهنگی و بسط میراث فرهنگی را به عهده دارد،اما در فرایند آموزش نباید به انتقال صرف میراث فرهنگی بسنده کرد باید زمینه های نقد و ارزیابی اخلاق ،هنجارها از سوی دانش آموزان بوجود آورد تا بتوانند هنجارهای اجتماعی را با توجه به آموزه های دینی نقد کنند .تا اخلاق محوری به جای هنجار محوری گسترش یابد.

نکته : رسالت مهم درس مطالعات ← خرافه زدایی و پالایش فرهنگی جامعه مبتنی بر آموزه های ناب دینی است.

نکته: در آموزش آداب و مهارت های زندگی که جایگاه ویژه ای در درس مطالعات دارد و یکی از حوزه های یازده گانه به رسمیت شناخته می شود ، با درس مطالعات اجتماعی پیوند نزدیکی دارد که رویکرد اصلی آن پیوند هر چه بیشتر با زندگی دانش آموزان ، به جای تأکید بر محفوظات و دانستنی های پراکنده و زیاد ، مطالب مفید و کاربردی را آموزش دهد.

ایستگاه تست

۱- مطالعات اجتماعی بر چه محوری استوار است ؟

- الف) فرهنگی ، اجتماعی ، تاریخی
ب) جامعه ، مکان ، زمان
ج) هویت ملی ، اخلاق محوری
د) کنش متقابل آدمیان با یکدیگر

پاسخ: د

۲- هدف اصلی و نهایی مطالعات اجتماعی چیست ؟

- الف) آموزش آداب و مهارت های زندگی
ب) تربیت اجتماعی و شهروندی
ج) شکوفایی فطرت و تربیت انسان های شایسته و مؤمن
د) اخلاق محوری در نظام اجتماعی

پاسخ: ج

۳- هدف از آموزش مهارت ها در مطالعات اجتماعی چیست ؟

- الف) پرورش شهروندان مطلوب
ب) ایفای نقش کارآمد در زندگی فردی و اجتماعی
ج) تربیت انسان شایسته و مؤمن
د) تقویت عزت و هویت ایرانی

پاسخ: ب

۴- سه محور عمده درس مطالعات :

- الف) جامعه ، زمان ، مکان
ب) آموزش مهارت زندگی ، تربیت اجتماعی ، آموزه ی دینی
ج) اخلاق ، هویت ، مهارت
د) گزینه ب و ج

پاسخ: الف

۵- از چالش های کنونی کودکان و نوجوانان :

الف (جهت گیری تربیتی ب)بحران هویت ج) مهارت های زندگی د)اعتماد به نفس

پاسخ: ب

۶- کدام یک از ضرورت های برنامه درسی مطالعات نیست؟

الف)گسترش بهداشت روانی ب) شناخت حقوق و مسئولیت فردی و اجتماعی

ج) آموزش مهارت های زندگی و اخلاق د) پیشگیری از بروز بحران

پاسخ: ج

۷- رویکرد اصلی درس مطالعات اجتماعی

الف) تعامل انسان ها با یکدیگر و با محیط ب) پیوند هر چه بیشتر با زندگی دانش آموزان

ج) اخلاق محوری در جامعه د) توجه به ابعاد مبانی دینی

پاسخ: ب

۸- سه مؤلفه اصلی درس مطالعات در کدام گزینه آمده است؟

الف) جامعه، زمان، مکان ب) هویت، اخلاق محوری، مهارت زندگی

ج) تقویت عزت نفس، اعتماد به نفس، هویت د) گزینه الف و ب

پاسخ: ب

۹- مقصد نهایی حوزه مطالعات چیست؟

الف) شهروندانی مطلوب برای جامعه ب) ترویج و درونی سازی اخلاق

ج) شکوفایی فطرت و تربیت انسان شایسته د) گزینه الف و ج

پاسخ: د

۱۰- جهت گیری فرهنگی و تربیتی مطالعات چه کمکی می تواند بکند؟

الف) تقویت اعتماد به نفس ب) تقویت هویت ج) تقویت عزت نفس د) تقویت شخصیت اجتماعی

پاسخ: ج

اصول حاکم بر گزینش و سازماندهی برنامه درسی جدید مطالعات

- ۱- حوزه های دانشی و مفاهیم در راستای هدف اصلی مطالعات اجتماعی، شکوفایی فطرت و پرورش کمالات انسانی، تربیت اجتماعی و شهروندی و آمادگی برای زندگی است.
- ۲- سازماندهی و تولید محتوای این درس به گونه ای باشد که موجبات امیدواری، نشاط، سرزندگی و میل به سازندگی و پیشرفت خود و جامعه را در دانش آموز پدید آورد.
- ۳- در آموزش موضوعات تاریخی به جای تأکید بر سلسله و حکومت ها یا صرفاً تاریخ سیاسی به اوضاع و احوال اجتماعی و فرهنگی دوره های مختلف و ابعاد زندگی مردم پرداخته شود و در این زمینه شخصیت ها مفاخر، آثار، خلاقیت ها و دستاوردهای فرهنگی تجربی ایران در هر دوره برجسته شود. در این بخش زمینه بررسی مدارک و شواهد تاریخی، تفکر و نقد رویدادها و موضوعات فراهم آید.
- ۴- در آموزش موضوعات جغرافیایی به توان های محیطی و انسانی کشور ایران برای پیشرفت و سازندگی تأکید شود، علاوه بر پرورش مهارت های جغرافیایی که با زندگی روزمره دانش آموزان پیوند نزدیکی دارد، مد نظر است.
- ۵- در آموزش موضوعات اجتماعی و فرهنگی، ضمن انتقال باورها و ارزش ها زمینه برای تفکر و نقد و بررسی موضوعات اجتماعی و محیطی فراهم بیاید.
- ۶- به اقتصاد و سواد مالی اهمیت لازم داده شود و متناسب با نیاز مخاطبان مهارت های مالی - اقتصادی پرورش یابد.
- ۷- سازماندهی محتوای برنامه درسی مطالعات به صورت تلفیقی باشد، به همین منظور از روش تماتیک یا مضمون محور استفاده شود.

دلایل استفاده از رویکرد تلفیقی

- ۱- انفجار دانش و گسترش موضوعات جدید
- ۲- پیوند نزدیک بین ابعاد مختلف موضوعات محیطی، اجتماعی، تاریخی و ممعنا دارتر بودن ارائه آن ها به صورت تلفیقی
- ۳- پیوند موضوع هویت ملی با درس مطالعات و چند بعدی بودن موضوع هویت و وحدت بخشی بهتر و انسجام میان آن ها به صورت تلفیقی

۴- مقابله با منشأ روانی که بر معلم و دانش آموز از طریق برنامه درسی متعدد و از هم گسیخته پدید می آید.

۵- تطابق بهتر با کیفیت یادگیری در محیط های واقعی زیرا در این محیط ها دانش آموزان با تمامیت مسائل اجتماعی روبرو می شوند نه با تقسیم بندی موضوعی رایج

عناصر و مؤلفه های برنامه درس ملی

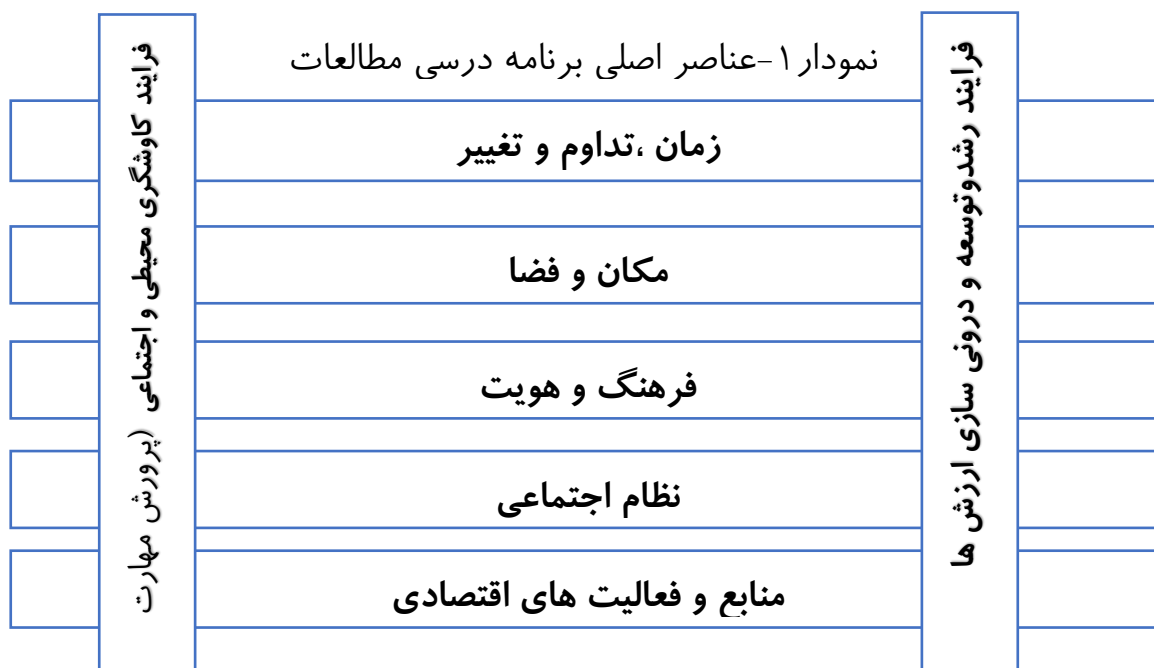
نکته : در برنامه درسی ملی یکی از **حوزه ی موضوعی** که فضای بازتری برای تلفیق دارد استفاده شده

حوزه ی موضوعی چیست : اندیشه های اساسی هر رشته علمی که موضوعات مختلف حول و حوش آن اندیشه ساماندهی می شود.

۵ حوزه موضوعی هر موضوع چند مفهوم کلیدی

حوزه	تاریخ	جغرافیا	فرهنگ و هویت	نظام اجتماعی	منابع و فعالیت اقتصادی
مفاهیم یا راهبردها	زمان تداوم تغییر	مکان فضا	جامعه شناختی تاریخ مردم شناسی دین و اخلاق	علوم اجتماعی جامعه شناسی حقوق علوم سیاسی	اقتصاد جغرافیا مطالعات زیست محیطی دین و اخلاق

نمودار ۱- عناصر اصلی برنامه درسی مطالعات

راهبرد: زمان، تداوم و تغییر

۱- بهره گیری از حوزه ی تاریخ

۲- برای فهم از شواهد و مدارک در روند زمان بهره می گیرد

۳- در ورای تغییرات تداوم نهفته

۴- فهم چرایی و چگونگی تحولات زندگی اجتماعی با پند گرفتن از رویدادها و حوادث

۵- شناخت مفاخر،علاقه به شناخت و حفظ میراث فرهنگی

۶- شناخت علت ها و معلول ها

راهبرد مکان و فضا

۱- بهره گیری از حوزه جغرافیا

۲- تعامل متقابل انسان و محیط در روند زمان

۳- اهمیت مکان و فضا

۴- حفاظت از محیط و مکان

نکته: مکان ← بستر و جایگاه وقوع پدیده ها و فرایندها

نکته: سیستم فضایی ← به مجموع هماهنگ و مرتبط در قالب مکان گفته می شود.

راهبرد فرهنگ و هویت

۱- بهره گیری از مباحث مربوط به مردم شناسی، جامعه شناسی، تاریخ

۲- میراث فرهنگی از طریق انتقال ارادی آداب و سنن به نسل های بعدی
رسد و یا در فرهنگ زمان حال تجلی می یابد.

۳- شناخت علل و عوامل تحولات فرهنگی در دوره های مختلف

نکته: فرهنگ ← مفهومی عام است که برای توصیف جنبه های نهادی و آموخته در جوامع انسانی
مورد استفاده قرار می گیرد.

فرهنگ ،باورها،سنت ها ،ارزش ها و نقاط مشترک را به یکدیگر پیوند می دهد و وحدت اجتماعی ویژه
ای بوجود می آورد.

نکته ← **جامعه**: گروه ها و نظام اجتماعی است که در سرزمین مشخصی به عنوان کشور زندگی می کنند فرهنگ مشترک داشته تابع اقتدار سیاسی واحد و استقلال نسبی هستند .

نکته ← **میراث فرهنگی** را هر نسل به ارث می گذارد و به نسل بعد انتقال می دهد.

نکته ← **هویت**: احساس مثبتی که فرد نسبت به هویت یا همان ویژگی که خود را با آن تعریف می

راہبرد نظام اجتماعی

کند، دارد.

۱- بهره گیری از حوزه علوم اجتماعی، جامعه شناسی، حقوق و علوم سیاسی	۲- نظام اجتماعی نقش های اجتماعی متقابل بهم پیوسته
۳- شناخت حقوق ومسئولیت شهروندی	۴- دستیابی به مهارت اجتماعی

نکته ← **نظام**: مجموعه اجزا تشکیل دهنده هر پدیده که به یکدیگر پیوسته شده و یک واحد را تشکیل می دهند.

نکته ← **نظام اجتماعی**: مجموعه ای متشکل از کنش و واکنش تعدادی از افراد با یکدیگر به سوی هدف مشترک.

راہبرد منابع و فعالیت های اقتصادی

۱- بهره گیری از اقتصاد و مطالعات زیست محیطی و جغرافیا	۲- استفاده از منابع جهت رفع نیازها با فرایندهای تولید، توزیع، مصرف
۳- آشنایی با نحوه کسب اطلاعات اقتصادی، فرایندهای مربوط به تولید، توزیع، مصرف، کارآفرینی بهره وری سبز	

نکته ← با توجه به افزایش جمعیت بحران امروز، بحران منابع است.

نکته ← بهره وری سبز، استفاده معقول و بهینه از منابع و امکانات با حداکثر بازدهی بطوری که کمترین خسارت و لطمه به محیط زیست برسد.

نمودار ۲- عناصر و مفاهیم اصلی برنامه در یک نگاه

(عدالت جویی)(حق طلبی و مسئولیت پذیری)(تعاون)(میهن دوستی)

فرایند توسعه و درونی سازی ارزش ها

زمان، تداوم و تغییر

(تحول، پیشرفت و تداوم) (مدارک و شواهد) (علت ها و معلول ها)

مکان و فضا

(پدیده های مکانی و پراکندگی)(رابطه انسان و محیط)(حفاظت از محیط)

فرهنگ و هویت

(تعلق و هویت)(میراث فرهنگی)(تنوع فرهنگ ها و شیوه های زندگی)

نظام اجتماعی

(حقوق و قوانین)(مسئولیت ها و تکالیف)(نقش ها، گروه ها و مؤسسات اجتماعی)

منابع و فعالیت های اقتصادی

(منابع و نظام های اقتصادی)(کار . فناوری)(بهره وری)

فرایند کاوشگری محیطی و اجتماعی (پرورش مهارت ها)

(بررسی و کاوش)(خلاصیت)[مشارکت](برقراری ارتباط)(واکنش شخصی و اظهار نظر)

ایستگاه تست

۱- راهبرد _____ مباحث خود را از حقوق و علوم سیاسی، راهبرد _____ در

مباحث خود از تاریخ بهره می گیرد.

(ب) فرهنگ و هویت - نظام اجتماعی

(الف) زمان، تداوم، تغییر - نظام اجتماعی

(د) نظام اجتماعی - فعالیت های اقتصادی

(ج) نظام اجتماعی - زمان، تداوم و تغییر

پاسخ: ج

۲- سازماندهی و تولید محتوای درس مطالعات به چه نحوی است.

(ب) درونی سازی اخلاق

(الف) آموزش مهارت های زندگی

(د) شکوفایی فطرت و پرورش عادات انسانی

(ج) هویت فردی و اجتماعی

پاسخ: د

۳- کدام گزینه در رابطه با اصول حاکم بر برنامه درسی جدید مطالعات صحیح نمی باشد.

الف) به آموزش سواد مالی که در برنامه های قبلی توجه شده، توجهی نشود.

ب) در آموزش موضوعات اجتماعی ضمن انتقال باورها، زمینه تفکر و نقد موضوعات فراهم شود.

ج) در آموزش موضوعات تاریخ بر سلسله ها و حکومت ها تأکید شود.

د) گزینه الف و ج

پاسخ: د

۴- هر کدام از راهبردهای زیر مربوط به چه حوزه ی موضوعی می باشد؟

جامعه شناسی - علوم سیاسی - دین و اخلاق - مردم شناسی

الف) فرهنگ و هویت + نظام اجتماعی - نظام اجتماعی - فرهنگ و هویت + منابع و فعالیت های اقتصادی - فرهنگ و هویت

ب) فرهنگ و هویت - نظام اجتماعی - منابع و فعالیت اقتصادی - فرهنگ و هویت

ج) فرهنگ و هویت + نظام اجتماعی - فرهنگ و هویت - نظام اجتماعی - منابع و فعالیت اقتصادی

د) نظام اجتماعی + فرهنگ و هویت - نظام اجتماعی - منابع اقتصادی + فرهنگ - نظام اجتماعی

پاسخ: الف

۵- بستر و جایگاه وقوع پدیده ها

الف) مکان و فضا ب) سیستم فضایی است ج) مکان است د) هیچکدام

پاسخ: ج

۶- احساس مثبت به ویژگی های خود ____ نام دارد.

الف) شخصیت ب) عزت نفس ج) اعتماد به نفس د) هویت

پاسخ: د

۷- برای رسیدن به حوزه های موضوعی درس مطالعات چند راه وجود دارد؟

الف) یک راه ، کاوشگری محیطی و اجتماعی

ب) دو راه ، کاوشگری محیطی و اجتماعی و درونی سازی ارزش ها

ج) سه راه ، کاوشگری - درونی سازی ارزش ها - عدالت جویی

د) دو راه _عدالت جویی و مسئولیت پذیری

پاسخ: ب

۸- هر کدام از راه های زیر مربوط به کدام فرایند رسیدن به حوزه های موضوعی می باشد.

۱-عدالت جویی ۲-واکنش و اظهارنظر ۳-خلاقیت ۴-میهن دوستی

الف)گزینه ۱ و ۲ درونی سازی ارزش ها ،گزینه ۳ و ۴ کاوشگری

ب)گزینه ۱ و ۴ درونی سازی ارزش ها ،گزینه ۲ و ۳ کاوشگری

ج)هر ۴ گزینه ، درونی سازی ارزش ها

د)هر ۴ گزینه کاوشگری

پاسخ : ب

۹- کدام یک از مراحل زیر مربوط به فرایند توسعه و درونی سازی ارزش ها نمی باشد.

الف)عدالت جویی - تعاون - میهن دوستی - اظهار نظر شخصی

ب)خلاقیت - مشارکت - اظهارنظر شخصی - تعاون

ج)حق طلبی - تعاون - مسئولیت پذیری - میهن دوستی

د)برقراری ارتباط - اظهارنظر شخصی - بررسی - خلاقیت

پاسخ: د

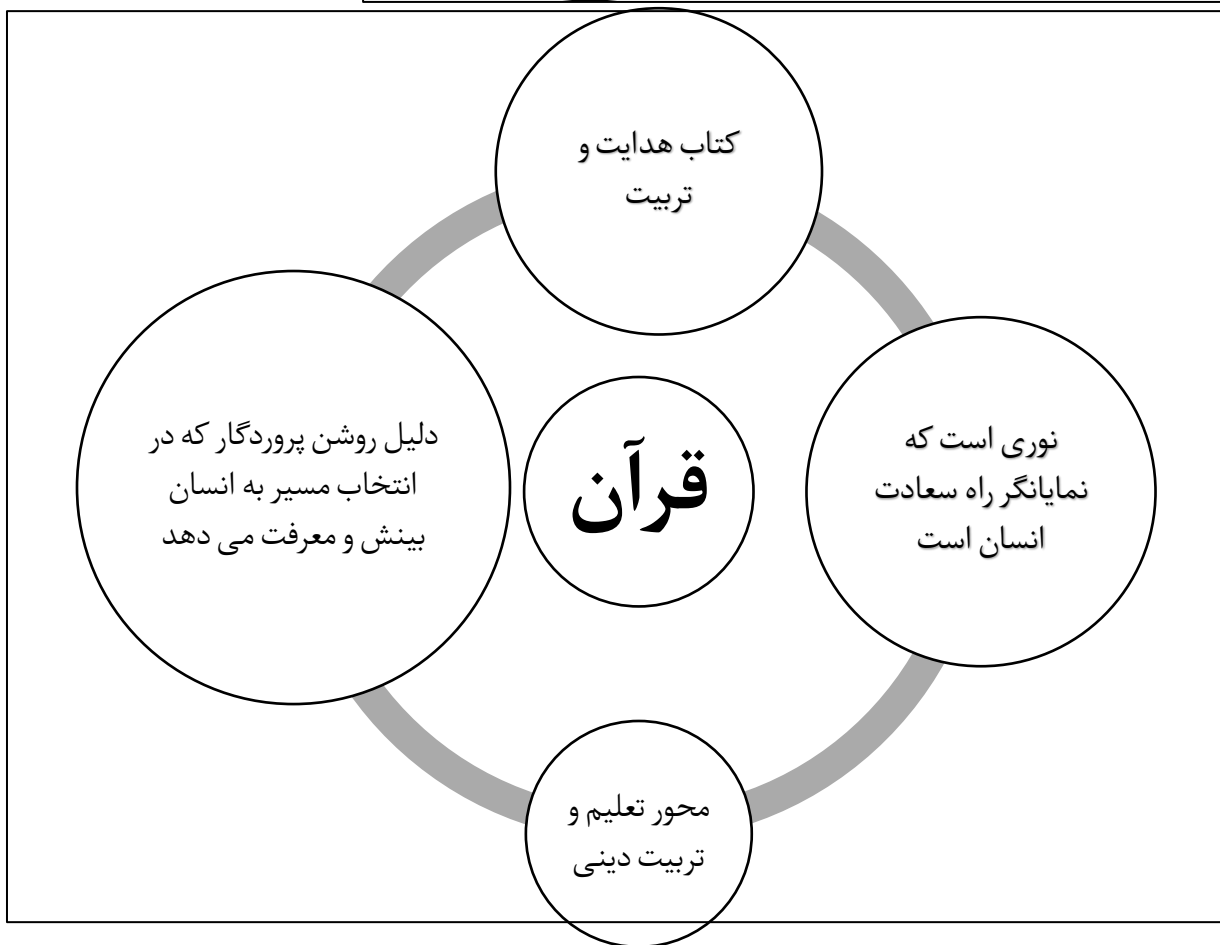
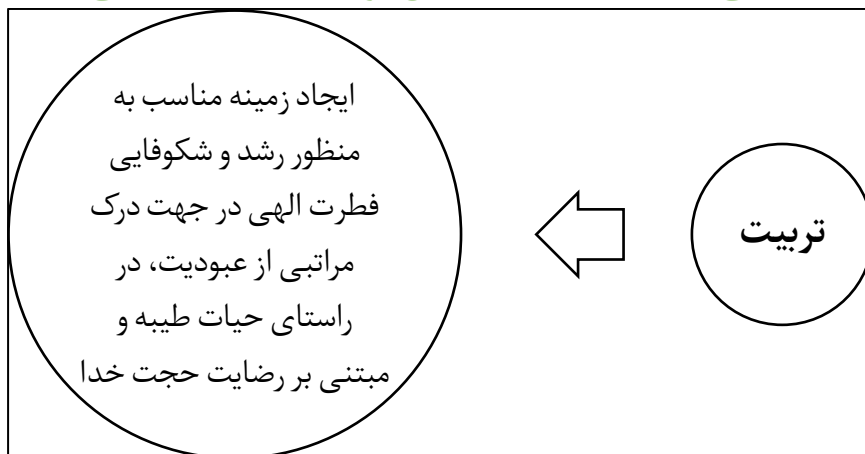
نهج القرآن

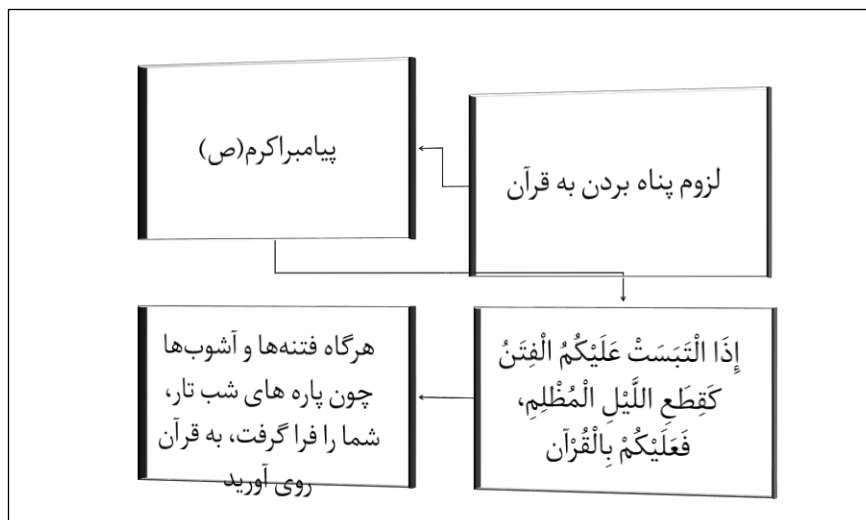
راهنمای تدریس قرآن اول تا ششم

www.BetaFile.ir

درسنامه ۱

❖ مبانی و کلیات روش تدریس قرآن در دوره ابتدایی:

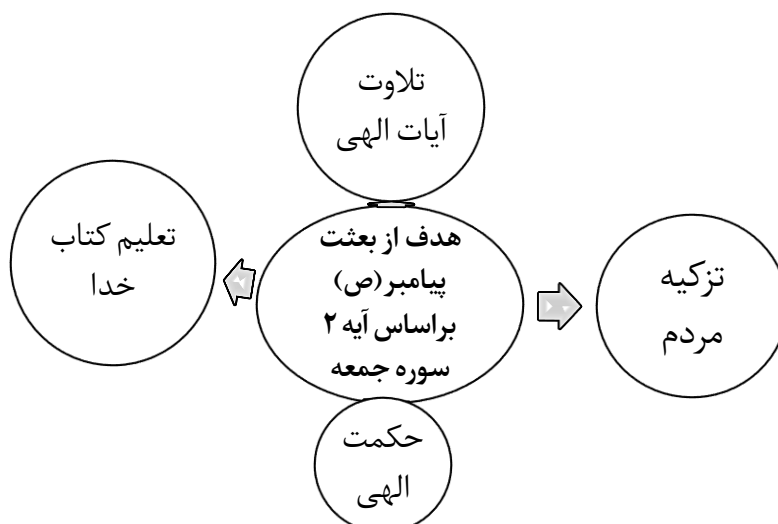

انَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى مُعَلِّمِ النَّاسِ الْخَيْرِ: خداوند و فرشتگانش بر معلمی که خوبی‌ها را به مردم می‌آموزد درود می‌فرستند

فضیلت
معلم قرآن

• فرایندی است که برای دستیابی به توانایی خواندن، درک معنا، تدبر در آیات و آشنایی با معارف قرآن به منظور انس و بهره‌گیری دائمی از قرآن کریم و تقویت ایمان و عمل صالح به کار می‌رود.

آموزش
جامع قرآن

تدبیر در آیات
و آشنایی با
معارف قرآن

درک معنا

توانایی
خواندن

اجزای سواد
قرآنی

اعتقاد و علاقه به یادگیری قرآن

برخورداری از دانش و مهارت
پایه

به منظور بهره گیری مستمر و
انس دائمی با قرآن کریم

سواد قرآنی

تقویت ایمان

عمل صالح

ثمره سواد
قرآنی

ویژگی های اجزای سواد قرآنی

یک نیاز همگانی: همه افراد برای شناخت، مراقبت و شکوفایی هویت انسانی الهی خود نیازمند سواد قرآنی اند.

سواد قرآنی از یک حد پایه برخوردار است: بهره مندی عموم از یک حد پایه از سواد قرآنی ضروری است

در حال رشد بودن حد سواد قرآنی: با توجه به شرایط و امکانات هر جامعه و نیز تغییرات این شرایط در طول زمان، این حد نیازمند شناسایی و تعریف خاص است. برای مثال ممکن است با توجه به شرایط و امکانات فعلی در آموزش قرآن حد ضروری را، خواندن با لحن عربی تعیین کرد

حداقل سواد قرآنی منجر به علاقه مندی خواندن مستمر قرآن، فهم تدریجی معنای عبارات و آیات آن شده و زمینه ساز بهره گیری مادام العمر از آموزه های الهی می شود.

ایستگاه تستی درسنامه ۱

۱- در کدام گزینه به تعریف سواد قرآنی اشاره شده است؟

- الف) علاقه به یادگیری و برخورداری از دانش و مهارت پایه جهت بهره گیری مستمر و انس دائمی با قرآن
 ب) درک معنا و توانایی خواندن و آشنایی با معارف قرآن جهت بهره گیری دائمی و انس با قرآن و علاقه به یادگیری آن
 ج) علاقه به یادگیری قرآن و درک مراتبی از عبودیت الهی و کسب معرفت و بینش
 د) علاقه به یادگیری قرآن کریم و شناخت و شکوفایی هویت انسانی الهی

۲- جمله «به منظور رشد و شکوفایی فطرت الهی صورت می گیرد» معرف کدام گزینه می باشد؟

- الف) آموزش جامع قرآن (ب) معلمی قرآن (ج) بعثت و رسالت پیامبر (د) تربیت
 ۳- شناخت، مراقبت و شکوفایی هویت انسانی-الهی بیانگر کدام یک از ویژگی های سواد قرآنی می باشد؟

- الف) نیاز همگانی به سواد قرآنی (ب) برخورداری از یک حد پایه
 ج) رشد مداوم سواد قرآنی (د) ایجاد علاقمندی به درک معارف قرآنی

۴) کدام مورد جزو اهداف بعثت پیامبر(ص) نمی باشد؟

- الف) تزکیه (ب) عمل صالح (ج) تعلیم کتاب خدا (د) تلاوت آیات الهی

۵) کدام گزینه از جمله اجزای سواد قرآنی می باشد؟

- الف) تدبر در آیات و آشنایی با معارف (ب) تقویت ایمان
 ج) حکمت الهی (د) هدایت الهی

۶) معرفت و بینش انسان جهت انتخاب مسیر چگونه به دست می آید؟

- الف) از طریق تعلیم و تربیت (ب) از طریق آزمایشات الهی
 ج) از طریق قرآن کریم (د) از طریق دعا و عبادت

۷) محور تعلیم و تربیت دینی چیست؟

- الف) تربیت اسلامی (ب) عمل صالح (ج) تقویت ایمان (د) قرآن کریم

۸) هدف از اجرای برنامه آموزش جامع قرآن چیست؟

- الف) تعلیم و تربیت (ب) انس و بهره گیری دائمی از قرآن
 ج) درک معنا (د) توانایی خواندن

۹) کدام مورد ثمره سواد قرآنی می باشد؟

- الف) برخورداری از دانش و مهارت
ج) درک معنا
ب) توانایی خواندن قرآن
د) عمل صالح

۱۰) بهره مندی از حداقل سواد قرآنی زمینه ساز چیست؟

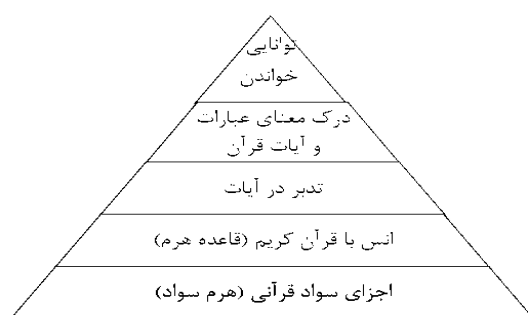
- الف) درک معنا
ج) بهره گیری مادام العمر از آموزه های الهی
ب) بهره مندی از حکمت الهی
د) رشد و شکوفایی فطرت الهی

پایان نامه ایستگاه تست در نامه ۱

سوال	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
پاسخ صحیح	الف	د	الف	ب	الف	ج	د	ب	د	ج

درنامه ۲

هدف از آموزش عمومی قرآن کریم، نمی تواند صرفا دستیابی به دانش و مهارت خاصی در ارتباط با قرآن باشد؛ بلکه باید توانایی و قابلیت فراهم آورد که فرد بتواند ضمن انس و ارتباط دائمی با قرآن، پیوسته خود را در معرض تزکیه و تعلیم الهی قرار دهد.

- **توانایی خواندن قرآن کریم:** اولین و مهم ترین رکن سواد قرآنی کسب «مهارت خواندن» است و آموزش قرآن با «روخوانی» شروع می شود.

تفاوت های مهارت روخوانی و روان خوانی:

اولین تفاوت روخوانی با روانخوانی در نوع مهارت است.
- روخوانی مهارتی دیداری - روانخوانی مهارتی شنیداری

- زمان آموزش روخوانی چشم با آیات درگیر است.
- زمان آموزش روانخوانی گوش دانش آموز درگیر است.

در روخوانی هر دانش آموز باید یک عبارت جداگانه بخواند و تکراری نباشد، اگر عبارتی تکرار شود، مهارت شنیداری می شود اما در روان خوانی عبارات تکراری می شود.

دانش آموز حرکات را می بیند و توجه اش نسبت به علائم روخوانی بالا می رود. برای مثال: «قُلَّ» را «قُل» نمی خواند

مزیت روش
دیداری نسبت
به شنیداری

در این روش بین آموزش و ارزشیابی هم خوانی وجود دارد

در روش دیداری تعمیم پذیری به آیات و عبارات جدید وجود دارد

ایستگاه تست درسنامه ۲

۱- هدف از آموزش عمومی قرآن کریم می باشد.

۱. دستیابی به دانش و مهارت مرتبط با قرآن ۲. تعلیم و تزکیه مداوم

۳. فهم تدریجی قرآن ۴. آشنایی و درک پیوسته معارف قرآنی

۲- با توجه به تفاوت های روخوانی و روان خوانی، مهارت روان خوانی مهارتی است.

۱. متکی بر مهارت دیداری ۲. متکی بر درست خوانی

۳. مهارتی شنیداری ۴. مهارتی کمی

۳- اولین و مهم ترین رکن سواد قرآنی کدام است؟

۱. درک معنای عبارات ۲. تدبر در قرآن ۳. انس با قرآن ۴. توانایی خواندن

۴- با توجه به اینکه در روخوانی هر دانش آموز باید یک عبارت جداگانه بخواند و تکراری نباشد، اگر

عبارتی تکراری شود، مهارت می شود.

۱. ناقص می شود ۲. مهارت شنیداری می شود

۳. مهارت دیداری می شود ۴. مهارت کمی می شود

۵- کدام گزینه جزو مزیت های روش دیداری نسبت به شنیداری نمی باشد؟

۱. تعمیم پذیری به آیات و عبارات جدید وجود ندارد

۲. فراگیران حرکات را می بینند و نسبت به علائم روخوانی توجهشان بیشتر می شود

۳. بین آموزش و ارزشیابی همخوانی وجود دارد

۴. تعمیم پذیری به آیات و عبارات جدید وجود دارد

۶- کدام مورد قاعده هرم سواد قرآنی می باشد؟

۱. توانایی خواندن ۲. روخوانی ۳. انس با قرآن ۴. تدبر در آیات

پایان نامه ایستگاه تست درسنامه ۲

سوال	۱	۲	۳	۴	۵	۶
پاسخ صحیح	ب	ج	د	ب	الف	ج

نقش چشم و گوش در کسب مهارت خواندن:

مکت قابل توجه و اشاره همراه با تأکید در تقویت آموزش به شیوه دیداری تأثیر بسزایی دارد.

چشم

- بیشترین اطلاعات از طریق چشم کسب می شود اما تنبل ترین عضو بدن نیز می باشد. در آموزش هر اندازه گوش دانش آموز در معرض عبارات قرآنی قرار گیرد، به همان نسبت چشم به حرکات و علائم بی توجه می شود. برای مثال: آیه «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» را «الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» می خوانند.
- اشکال این است که گوش آن ها در معرض این سوره ها قرار گرفته و چشم آن ها این آیات را ندیده است.
- اگر آیات را به ایشان نشان داده ایم یا آن ها را وادار کرده ایم که از رو بخوانند، با همان پیش زمینه قبلی بوده و دیگر به حروف و حرکات توجه ندارند
- در روخوانی از دانش آموز می خواهیم عبارات را به صورت بخش بخش و شمرده بخواند و همزمان قواعد روخوانی را نیز به صورت گذرا آموزش می دهیم.

گوش

- با توجه به مثال بالا، آموزش به شیوه شنیداری باعث می شود دانش آموز فقط همان قسمت هایی را که شنیده و تکرار کرده یاد بگیرد، درحالی که در آموزش قران آیه و سوره خاصی موضوعیت ندارد بلکه دانش آموز باید به این توانایی برسد که هر جای قرآن را باز کند بخواند.
- در روان خوانی با صوت، لحن و رعایت قواعد تجویدی سر و کار داریم که وظیفه آموزگار دوره ابتدایی نیست.

در روش شنیداری تعمیم پذیری به آیات و عبارت جدید ضعیف است

روان خوانی

شمره و آرام
خواندن

به صورت بخش بخش

مراحل کیفیت در خواندن

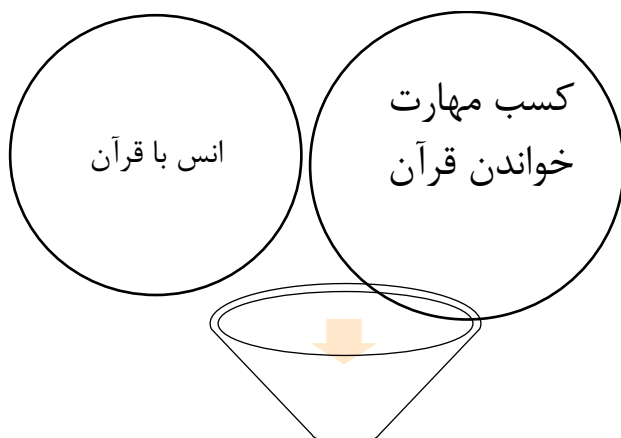

■ جزء جدایی ناپذیر آموزش قرآن به روش دیداری چیست؟ **لوحة آموزشی**

- آموزگاران کدام پایه باید از لوحة آموزشی استفاده نمایند؟ **پایه اول، دوم و سوم**
- اثر کار با لوحة در دوره ابتدایی چیست؟ **تقویت قوه دیداری دانش آموز**
- هدف از کار با لوحة چیست؟ **شرطی سازی چشم دانش آموز نسبت به حرکات قرآن**

❖ فوت کوزه گری کار با لوحة، مکث قابل توجه بین بخش هاست، یعنی بین هر اشاره باید قدری مکث کرد، همچنین باید با تأکید اشاره نماییم یعنی پس از بار اشاره خط بر را از صفحه جدا کنیم تا دانش آموزان تفکیک را احساس نمایند.

✿ آموزش قرآن ماهیتی تربیتی دارد و هدف از **روخوانی قرآن** در دوره ابتدایی **صحیح خواندن عبارات قرآنی** است.

اهداف محوری آموزش قرآن در دوره ابتدایی

❖ **انس دائمی یعنی:** ارتباط پایدار، معنا دار و عاطفی با قرآن که با پیگیری زیاد و ایجاد فرهنگ خواندن روزانه قرآن ایجاد می شود و معلم و خانواده سهم بسزایی در این زمینه دارند

ایستگاه تست درسنامه ۳

۱- کار با لوحه به تقویت کدام یک از قوای دانش آموز می پردازد؟

۱. قوه ادراک ۲. قوه تحلیل ۳. قوه دیداری ۴. قوه شنیداری

۲- کدام گزینه جزء جدایی ناپذیر آموزش قرآن به روش دیداری است؟

۱. روخوانی ۲. روانخوانی ۳. کتاب گويا ۴. لوحه

۳- فوت کوزه گری کار با لوحه کدام است؟

۱. شرطی سازی چشم فراگیر ۲. مکث بین بخش ها
۳. تقویت قوه دیداری ۴. بخش بخش خوانی

۴- هدف از روخوانی قرآن در دوره ابتدایی کدام است؟

۱. انس با قرآن ۲. ارتباط عاطفی با قرآن
۳. تقویت قوه شنیداری ۴. فهم عبارات

۵- از کدام مورد جهت تقویت آموزش به شیوه دیداری استفاده می شود؟

۱. مکث و اشاره همراه با تأکید ۲. لوحه
۳. بهره گیری از چشم ۴. رعایت قواعد تجویدی

۶- هدف از کار با لوحه چیست؟

۱. انس با قرآن ۲. تقویت قوه دیداری
۳. شرطی سازی چشم فراگیران به حرکات ۴. روان خوانی

۷- ارتباط پایدار و معنادار با قرآن چگونه ایجاد می شود؟

۱. از طریق آموزش دیداری
۲. از طریق آموزش شنیداری
۳. از طریق پیگیری زیاد و فرهنگ سازی خواندن روزانه
۴. از طریق روخوانی و مکث بین بخش های عبارات

پایان نامه ایستگاه تست درسنامه ۲

سوال	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
پاسخ صحیح	ج	د	ب	الف	الف	ج	ج

راہنما ے معلوم علوم ابتدائے

کلیات سہ پایہ

آزمون استخدامی آموزش و پرورش

آموزگاری ابتدایی

حیطہ تخصصی

درسنامه ۱

کلیات

❖ در برنامه درسی ملی، علوم تجربی ← کوشش انسان برای درک واقعیت‌های خلقت و کشف فعل خداوند تعریف شده است.

بنابراین شناخت طبیعت بعنوان بخشی از خلقت الهی با هدف تکریم، آبادانی و آموختن از آن برای ایفای نقش سازنده در ارتقای زندگی فردی و اجتماعی از ضرورت‌های آموزش علوم تجربی است.

➤ برای دستیابی به این هدف رویکردها و روش‌هایی اتخاذ شده است که در دانش‌آموزان توانایی ایجاد ارتباط بین آموزه‌های علمی و زندگی واقعی، مسئولیت‌پذیری، تفکر و خلاقیت پرورش پیدا کند.

یکی از حوزه‌های یادگیری در برنامه درسی ملی، حوزه علوم تجربی است. در بیانیه این حوزه، تعریف کارکرد، قلمرو و جهت‌گیری‌های کلی به شرح زیر مورد توجه قرار گرفته است:

تعریف علوم تجربی: علوم تجربی، حاصل کوشش انسان برای درک واقعیت‌های هستی و کشف فعل خداوند است.

❖ کارکرد حوزه علوم تجربی

- ۱- برخورداری متربیان از سواد علمی فناورانه در بُعد شخصی و اجتماعی
- ۲- رشد و ارتقاء شایستگی‌های عقلانی، ایمانی، دانشی، مهارتی و اخلاقی
- ۳- شناخت و استفاده مسئولانه از طبیعت به مثابه بخشی از خلقت الهی
- ۴- ایفای نقش سازنده در ارتقای سطح زندگی فردی، خانوادگی، ملی و جهانی
- ۵- زمینه سازی برای تعظیم نسبت به خالق متعال از طریق درک عظمت خلقت
- ۶- تعمیق و تعادل در نگرش توحیدی و دستیابی به درک غایتمند از خلقت

❖ قلمرو حوزه علوم تجربی

- ۱- دانش: شامل زندگی و موجودات، زمین و پیرامون آن، ماده و تغییرات آن، انرژی و تغییرات آن، طبیعت و مواد فراوری شده، علوم در اجتماع، علوم در زندگی روزانه، تاریخ علم در ایران و اسلام و ...
- ۲- فرایندهای علمی: شامل مهارت‌های فرایندی مانند مشاهده، جمع‌آوری اطلاعات، اندازه‌گیری، تغییر یافته‌ها، فرضیه و مدل سازی، پی‌شبینی، طراحی تحقیق، برقراری ارتباط و مهارت‌های پیچیده. تفکر
- ۳- فناوری: بیوتکنولوژی، نانو تکنولوژی، انرژی‌های نو، نجوم

❖ جهت‌گیری‌های کلی

سازماندهی محتوا تا پایان دوره ابتدایی و دوره اول متوسطه، به صورت تلفیقی است. در سازماندهی محتوا و آموزش باید موارد زیر مورد توجه قرار گیرد:

- ۱- پذیرش اصل همه جانبه نگری براساس پذیرش رویکرد تلفیقی
- ۲- تلفیق نظر و عمل جهت پرورش مهارت‌های فرایندی علمی
- ۳- آموختن روش و مسیر کسب علم، آگاهی و توانایی
- ۴- پرورش انواع تفکر جهت نیل به خودیادگیری، ژرفاندیشی و تعالی جویی
- ۵- ایجاد ارتباط بین آموزه‌های علمی و زندگی واقعی (علم مفید، سودمند، هدف دار و...)
- ۶- مرتبط ساختن محتوای یادگیری با کاربردهای واقعی (یادگیری معنادار)
- ۷- پرورش انسان‌هایی مسئولیت پذیر، متفکر و خلاق

❖ جهت‌گیری‌های برنامه درسی علوم تجربی

☒ **کسب شایستگی‌های سواد علمی فناورانه:** یعنی کسب تجربیات شخصی یادگیرنده در موقعیت‌های واقعی

☒ **زمینه محوری (رویکرد تماتیک):** انتخاب زمینه‌هایی از بستر زندگی دانش آموز جهت تحقق بخشیدن به یادگیری و پوشش دادن موضوعات مختلف درسی

☒ **یادگیری‌های مشترک:** توجه به مهارت‌های تفکر و حکمت، آداب و مهارت‌های زندگی، کار و فناوری به عنوان مباحث بین رشته ای

☒ **بسته آموزش:** توجه به تولید رسانه‌های یادگیری متنوع، جهت جذاب ساختن، عمق بخشی و ارتقای سطح یادگیری دانش‌آموزان

نکته: جهت گیری‌های فوق بستر مناسبی برای تحقق عرصه‌های ارتباطی چهارگانه (خلقت خلق، خود خالق) فراهم می‌سازد.

اهمیت آموزش علوم در مقطع ابتدایی

فراگیری علوم تجربی به کودکان کمک می‌کند تا روش‌های شناخت دنیای اطراف خود را بهبود بخشند برای این منظور آنها باید توانایی این را کسب کنند که به آنها کمک کند تا تجارب خود را با یکدیگر مرتبط سازند مثلاً: «نگاه کن گیاهی که در نزدیکی پنجره بوده، خوب رشد کرده ولی آن گیاهی که در آن اتاق تاریک بوده، پژمرده شده است، شاید گیاه به نور احتیاج دارد تا رشد کند.» از این رو کودکان باید **روش کسب اطلاعات، سازماندهی، کاربرد و آزمایش کردن را بیاموزند.**

این فعالیت‌ها توانایی آنها در درک دنیای اطراف بیشتر می‌کند و برای تصمیم‌گیری‌های هوشمندانه و حل مسائل زندگیشان آنها را یاری می‌دهد. «گلدان را از اتاق کم نور به پشت پنجره ی رو به آفتاب بگذارم، ببینم چه می‌شود.»

درک دنیای اطراف و تصمیم‌گیری هوشمندانه، از جمله مهارت‌ها و آموزش‌هایی است که کودک بدست می‌آورد.

امروزه آموزش علوم به آموزش راه یادگیری می‌پردازد، که آگاهی از آن برای هر کودکی لازم است چرا که در دنیای زندگی می‌کند که سریعاً در حال تغییر است، گفته‌اند در ۲۰ سال اخیر، سرعت رشد اطلاعات آنقدر سریع است که در کمتر از ۷۵ روز میزان دانش دو برابر می‌شود.

بنابراین آنچه مهم است یادگیری شیوه کسب اطلاعات و به روز کردن و پردازش آنهاست و نه کسب اطلاعات به مثابه یک بسته ی دانشی.

❖ فراگیری علوم تجربی دو جنبه مثبت دارد:

الف) فرآیند علوم: روش یافتن اطلاعات، آزمایش نظریات و توضیح و تفسیر آنها. مثلاً گذاشتن گلدان در جای کم نور یا پر نور و مشاهده ی تأثیر نور بر گلدان.

ب) فرآورده علوم: آراء و عقایدی است که می‌تواند در تجارب آتی به کار گرفته شود.

فرایند علوم و فراورده ی علوم شدیداً به یکدیگر وابسته‌اند، بنابراین بسط و پرورش آنها نیز باید همراه یکدیگر تحقق پذیرد. این موضوع در انتخاب انواع فعالیت‌های آموزشی دانش‌آموزان از اهمیت ویژه ای برخوردار است. مثلاً آموزش مفهوم، «گرما باعث افزایش حجم مواد می‌شود» به عنوان یک فراورده ی علم، باید از طریق مسیر مناسب و انجام فعالیت مناسب (فرایند علم)، کسب شود تا آموزش به واقع اتفاق بیافتد.

دو نکته مهم که بر اهمیت آموزش علوم تاکید دارد:

۱- چه ما علوم را به کودکان آموزش دهیم چه ندهیم، آنها خود عقاید و نظریاتی را درباره دنیای اطراف کسب می‌کنند. اگر این عقاید بر اساس مشاهدات اتفاقی و حوادث تحقیق نشده و قبول شنیده‌ها باشد، احتمالاً غیرعلمی و گذرا است. مثلاً «اگر در کتری را ببندید آب در دمای کمتری می‌جوشد!» و بسیاری تصورات نادرست دیگر که بر تصورات کودکان در مورد تجاربشان اثر می‌گذارد.

۲- اگر کودکان به حال خود گذاشته شوند با تصوراتشان عقایدی خلق می‌کنند که بیشتر غیر علمی هستند، از انجایی که می‌شود این عقاید را آزمایش کرد پس وظیفه ی آموزش علوم این است که اولاً به کودکان علاقه‌مندی و ثانیاً مهارت کافی برای انجام این آزمایش را بدهد.

انجام آزمایش‌ها نه تنها باعث اصلاح عقاید کودکان می‌شود، بلکه به آنان می‌آموزد که در علوم تجربی نسبت به آنچه «حقیقت» نامیده می‌شود، شک کنند مگر آنکه صحت آن را از طریق آزمایش تجربه کنند.

از این طریق براحتی می‌توان «فرضیه‌سازی» را برای آنان توضیح داد به این ترتیب آنان در می‌یابند که گاه عقاید و نظریاتی وجود دارند که صحت آنها از طریق آزمایش قابل اثبات نیست ولی تا زمانی که در عمل رد نشوند و با آزمایش‌ها و تجارب سازگارند، مفید هستند.

❖ فراگیری این آموزش در اوایل دوران کودکی از دو نظر اهمیت دارد:

اول آنکه کودکان در می‌یابند که در علم تجربی عقایدی صحیح است که مستدل باشد و دوم اینکه احتمال پذیرش نظریات غیرمستدلی که با مفاهیم علمی در تضاد مستقیم است کم می‌شود. آنچه مهم است این است که بررسی‌های متعدد نشان داده که هر چه طول مدت زمانی که فرد عقیده غلطی را کسب کرده زیادتر باشد امکان تغییر آن مشکل‌تر است.

در عمل دیده‌ایم فرایند تغییر نظر دانش‌آموزان دبیرستانی هنگامی که یک نظر غیرعلمی را در علوم تجربی پذیرفته‌اند بسیار مشکل‌تر از این فرایند در دانش‌آموزان ابتدایی است. بزرگسالان در مقابل تغییر عقیده مقاومت می‌کنند و این خود مانعی بزرگ در آموزش علوم تجربی به دانش‌آموزان بزرگسال است.

به این دلیل اگر آموزش علوم تجربی در دوره دبستان مسیر منطقی خود را طی کند، مانع پیدایش بحران در دوره دبیرستان خواهد شد. دانش‌آموز دبستانی یاد می‌گیرد که پذیرش نظریه «بستن در قابلمه آبی که روی شعله است باعث می‌شود آب در دمای کمتری بجوشد» باید با آزمایش کردن همراه باشد، و زمانی که آزمایش این نظریه را رد کرد او به سادگی قبول می‌کند که باید انعطاف پذیر باشد و اشتباهات خود را بپذیرد. به این دلیل چنین دانش‌آموزی در دوره دبیرستان در دروس علوم تجربی نظریات غیرعلمی خود را ساده‌تر کنار می‌گذارد.

ایستگاه تست درسنامه ۱

۱- کدام یک از موارد زیر باعث اصلاح عقاید دانش آموزان می‌شود؟ به چه علت؟

الف) انجام آزمایش زیرا، به آنان می‌آموزد که در علوم تجربی نسبت به آنچه «حقیقت» نامیده می‌شود، شک کنند.

ب) پرسش و پاسخ، زیرا از این طریق ب راحتی می‌توان «فرضیه سازی» را برای آنان توضیح داد.

ج) انجام آزمایش زیرا، زمانی که آزمایش یک نظریه را رد کرد او به سادگی قبول می‌کند که باید انعطاف پذیر باشد و اشتباهات خود را بپذیرد.

د) موارد الف و ج

۲- امروزه آموزش علوم به آموزش کدامیک از موارد زیر می‌پردازد؟

الف) آموزش درک دنیای اطراف ب) آموزش آزمایش نظریات

ج) آموزش راه یادگیری د) آموزش تصمیم گیری هوشمندانه

۳- توجه به مهارت‌های تفکر و حکمت، آداب و مهارت‌های زندگی، کار و فناوری به عنوان مباحث

بین رشته ای به کدام یک از جهت گیری‌های برنامه ی درسی علوم تجربی اشاره دارد؟

الف) زمینه محوری ب) یادگیری‌های مشترک

ج) بسته آموزشی د) کسب شایستگی‌های سواد علمی فناورانه

۴- تاریخ علم در ایران و اسلام جزء کدامین موارد از قلمرو حوزه علوم تجربی قرار می‌گیرد؟

الف) دانش ب) فناوری ج) فرآیندهای علمی د) علوم در اجتماع

۵- چرا به رویکرد زمینه محور، رویکرد تماتیک می‌گویند؟

الف) چون مربوط به مباحث علمی و پژوهشی می‌شود.

ب) چون یادگیری دانش آموزان باید از طریق مطالعه و آزمایش باشد.

ج) بخاطر انتخاب زمینه‌هایی از بستر زندگی دانش آموز جهت تحقق بخشیدن به اهداف آموزشی

د) بخاطر جذاب بودن و عمق بخشی و ارتقای سطح یادگیری دانش آموزان

۶- قلمرو حوزه علوم تجربی کدامیک از موارد زیر است؟

(الف) آزمایش و پژوهش - فرآیندهای علمی - دانش

(ب) پرورش مهارت‌ها - دانش - فناوری

(ج) دانش - فرآیندهای علمی - فناوری

(د) فناوری - آزمایش و پژوهش - پرورش مهارت‌ها

۷- در جهت گیری‌های کلی سازماندهی محتوا و آموزش، مرتبط ساختن محتوای یادگیری با

کاربردهای واقعی نامیده می‌شود .

(ب) یادگیری معنادار

(الف) یادگیری مشارکتی

(د) علم مفید، سودمند، هدف دار و ...

(ج) پرورش مهارت‌های فرایندی علمی

پاسخنامه ایستگاه تستی درسنامه ۱			
سوال	پاسخ	سوال	پاسخ
۱	د	۵	ج
۲	ج	۶	ج
۳	ب	۷	ب
۴	الف		

درسنامه ۲

❖ اهداف علوم تجربی و هماهنگی آن با اهداف سایر موضوعات درسی

- ✓ بسیاری از مهارت‌ها و نگرش‌ها و عقایدی که کودکان در درس علوم تجربی و از طریق فعالیت‌های آن کسب می‌کنند به گونه‌ای است که می‌توانند آنها را در بقیه ی موضوعات درسی نیز بیاموزند و به کار ببندند.
- ✓ مهارت‌هایی که آموزش علوم به آن وابسته است مانند: مشاهده کردن، پیش بینی و استنباط و... بعنوان مهارت‌های یادگیری در سطوح وسیعی از موضوعات درسی تلقی می‌شود.
- ✓ آن دسته از فعالیت‌ها که کودکان طی آن با روش علمی و مشاهده اشیای اطراف عقایدی را کسب می‌کنند به منزله آموزش علوم تجربی قلمداد می‌شود و این وجه تمایز اصلی علوم تجربی با بسیاری از موضوعات درسی است.
- ✓ معلم در روش تدریس خود تا حد امکان باید از شیوه ی واحدی در آموزش موضوعات مختلف دوره ابتدایی استفاده کند تا آموزش علوم نیز موثر افتد.

❖ در برنامه درسی جدید اهداف آموزشی علوم در سه حیطه:

- کسب دانستنی‌های، مهارت‌ها و نگرش‌های ضروری و به تعبیر برنامه درسی ملی علم، عمل و اخلاق به صورت یکپارچه در قالب شایستگی‌ها تبیین گردیده است. دانش‌آموزان نیاز دارند که آموخته‌های خود را به صورت معنادار یاد بگیرند و آن را به موقعیتی جدید انتقال دهند.
- بافت و زمینه ای که یادگیری در آن رخ می‌دهد:

➤ **یادگیری زمینه محور (تماتیک):** آموزش مفاهیم علمی در زمینه زندگی روزمره فراگیران اصل قرار می‌گیرد. به این دلیل تماتیک نامیده می‌شود تم‌ها و موضوعات مربوط به زندگی را اصل قرار می‌دهد. برای همین دانش‌آموزان با موضوع درگیر می‌شوند و یادگیری برایشان معنا دار و ملموس می‌شود.

❖ رویکرد زمینه محور و ویژگی‌های آن

زمانی که قرار است مفهومی را به کودکان آموزش دهیم، اگر بتوانند برای آنچه آموزش داده می‌شود، دلیل و معنایی در محیط اطراف بیابند، یادگیری بسیار راحت‌تر صورت می‌گیرد. البته این امر خاص کودکان نیست بلکه یادگیرندگان بزرگسال نیز زمانی بهتر یاد می‌گیرند که برای آنچه می‌آموزند دلیلی در ارتباط با زندگی و محیط روزمره بیابند.

در این رابطه‌ها البروک اظهار می‌دارد که «آموزش نمی‌تواند در خلأ اتفاق افتد. آموزش نیازمند بافت و زمینه است تا برای آنچه به مخاطب می‌آموزد دلیل و جایی در زندگی روزمره وی پیدا کند. درس علوم تجربی شامل

محتوا، موضوع‌ها و مفاهیمی است که می‌تواند به محیط زندگی یادگیرنده انتقال داده شود. این شیوه کار از ایده‌هایی که مفاهیم و موضوعات را در موقعیت‌های اصلی و واقعی آنها به کار می‌گیرد استفاده می‌کند و می‌تواند موجب بالندگی دانش‌آموزان شود (هالبروک)

➤ یادگیری زمینه محور بر این واقعیت تأکید دارد که یادگیری با شخصیت و احساساتی که مخاطب (فراگیر) از خود نشان می‌دهد ارتباط دارد.

➤ زمینه و محیط بر یادگیری تأثیر می‌گذارند.

➤ برخورداری از یک انسجام درونی است (بسیاری از حوزه‌های برنامه درسی را به هم پیوند می‌زند)

➤ دانش آموز را در (موقعیت یادگیری) قرار می‌دهد. یادگیری برای او لذت بخش می‌شود.

➤ تأکید برنامه درسی ملی بر یادگیری در محیط‌های متنوع مثل (کلاس، آزمایشگاه، خانه، مزرعه برنج و ...) است.

نکته: رویکرد زمینه محور، در مهارت‌های مورد تأکید، در رویکرد فرایند محور و نیز از روش‌های مورد استفاده در رویکرد پژوهش محور بهره می‌گیرد تا یادگیری علوم تجربی را برای یادگیرنده معنادار، مرتبط با زندگی روزمره و کاربردی کند.

- این نوع یادگیری (زمینه محور) قابلیت عمیق شدن دارد؛ به جای گستردن یک موضوع، به عمق آن می‌پردازد.
- نقاط اتصال خوبی به موضوعات مختلف دارد.

❖ فعالیت‌های آموزشی زمینه محور:

۱- در ارتباط با زندگی روزمره دانش آموز باشد (رویکرد مسئله محور داشته باشد مثل مشکل کم آبی و ...)
۲- قابل تجربه و آزمایش باشد، به کودک کمک کند تا با بروز خلاقیت‌های خود کشف کند، اختراع کند و به ایده‌ای نو بیاندهد. این فعالیت‌ها قلب یادگیری مفهومی هستند. رویکرد پژوهش محور: معرفی فعالیت‌های پژوهشی در ارتباط با مسئله طرح شده، مثال: مسأله آلودگی محیط زیست، کم آبی، صرفه جویی در انرژی و ...)

۳- کاربرد داشته باشد؛ مفاهیم و اطلاعاتی نهادینه شوند که کودک را به تصور یک آینده مجازی بکشاند (ارتباط بین تئوری و عملی: تصور مشاغلی در ارتباط با مسأله (مثال: مشکل کم آبی) حل مسأله (مثال: آرایه راه حل‌هایی برای حل مشکل کم آبی از طریق برخورد مناسب با مسأله)

۴- تشویق دانش آموز به کار گروهی

نکته: یادگیری مشارکتی و تعاملی مقدمه یادگیری مفهومی پایدار است.

❖ **یادگیری مشارکتی:** انجام پژوهش‌ها و یا جمع آوری اطلاعات به صورت گروهی و تعامل در مورد یافته‌ها و تجزیه و تحلیل آنها

۵- از نتایج آموخته‌ها در زندگی استفاده کند. (پژوهش علم در عمل: مثال: انجام فعالیت‌هایی در عمل، در مدرسه یا خانه برای حفاظت از آب/ جلوگیری از آلودگی آب/ صرفه جویی در مصرف آب/...)

آیا شما زمینه محور تدریس می‌کنید؟

در هنگام برنامه‌ریزی برای تدریس علوم تجربی هرچه تعداد پاسخ‌های مثبت شما به سوالات زیر بیشتر باشد، آموزش شما به رویکرد زمینه محور نزدیک‌تر است.

■ آیا مفاهیمی که آموزش می‌دهید از محیط زندگی دانش آموز گرفته شده است؟ عبارتی برای وی آشنا است؟

- مثال‌ها از زندگی روزمره دانش آموز گرفته شده است؟
- مفاهیم بر اساس دانش فعلی دانش آموز بنا نهاده شده است؟
- مثال‌ها و تمرین‌ها نگرشی در دانش آموز ایجاد می‌کند برای اینکه بگوید «من باید این را یاد بگیرم»؟
- آیا دانش آموزان خودشان اطلاعات را جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل می‌کنند تا مفاهیم را بیاموزند؟
- آیا به دانش آموزان فرصت می‌دهید تا اطلاعاتی را که جمع‌آوری کرده‌اند تجزیه و تحلیل کنند؟
- آیا فعالیت‌های آموزشی، دانش آموزان را به کاربرد مفاهیم و اطلاعات در زمینه‌های مفید و مرتبط با زندگی‌شان مثل تصور آینده (مثل آینده شغلی) و مکان‌های ناآشنا (مثل محیط‌های کاری و کارگاه‌ها) تشویق می‌کند؟

■ آیا دانش آموزان به کار در گروه‌های تعاملی که گفت و گوهای مهم در می‌گیرد و ایده‌ها رد و بدل می‌شوند و تصمیم‌گیری می‌شود شرکت می‌کنند؟

■ آیا درس‌ها و تمرین‌ها و آزمایش‌ها توان خواندن، نوشتن و مهارت‌های ارتباطی دیگر را علاوه بر استدلال علمی پرورش می‌دهد؟

❖ کاوشگری

یکی از رویکردهای برنامه درسی علوم کاوشگری است. در این رویکرد برای دانش آموزان موقعیت‌هایی فراهم می‌شود تا یادگیرنده با انجام دادن آزمایش و فعالیت به جمع‌آوری داده‌ها درباره موضوع فعالیت بپردازند. عوامل موردنیاز در این رویکرد تعامل عمیق میان دانش آموز و معلم، موضوع مورد مطالعه، منابع در دسترس و محیط آموزشی و درگیر شدن دانش آموز در فرایند یادگیری است.

در این رویکرد دانش آموز:

- بر اساس کنجکاوی و علاقه خود اقدام می‌کند.
- به تدریج سؤال می‌سازد.
- در جریان بحث‌های چالش برانگیز و موقعیت‌های پیچیده فکر می‌کند.

- مسائل را تجزیه و تحلیل می کند.
- دانسته ها و پیش بینی های خود را در نظر می گیرد.
- فرضیه های خود را مطرح و می آزماید.
- راه حل های احتمالی را استنباط می کند و تعمیم می دهد.
- پرسش کردن بخش اصلی کاوشگری است. دانش آموزان باید در مورد مسئله مطرح شده سؤال بپرسند و راه های پاسخ گویی و تعمیم آنها را جست و جو کنند.

ایستگاه تست درسنامه ۲

۱- از جمله فعالیت‌های آموزشی زمینه محور که قلب یادگیری مفهومی محسوب می‌شود کدام است؟

(الف) قابل تجربه و آزمایش باشد

(ب) به کودک کمک کند تا با بروز خلاقیت‌های خود کشف کند

(ج) اختراع کند و به ایده ای نو بیاندهد

(د) همه موارد

۲- یادگیری مشارکتی و تعاملی مقدمه است

(الف) یادگیری مفهومی پایدار (ب) یادگیری زمینه محور

(ج) یادگیری فعال (د) رویکرد کاوشگری

۳- پاسخ مثبت به کدام سوال می‌تواند تعیین کند که شما زمینه محور تدریس می‌کنید؟

(الف) آیا به دانش آموزان فرصت می‌دهید تا اطلاعاتی را که جمع آوری کرده‌اند تجزیه و تحلیل کنند؟

(ب) آیا درس‌ها و تمرین‌ها و آزمایش‌ها توان خواندن، نوشتن و مهارت‌های ارتباطی دیگر را علاوه بر استدلال علمی پرورش می‌دهد؟

(ج) مثالها و تمرین‌ها نگرشی در دانش آموز ایجاد می‌کند برای اینکه بگوید «من باید این را یاد بگیرم»؟
(د) همه موارد

۴- بخش اصلی کاوشگری است

(الف) حل مسئله (ب) پرسش کردن

(ج) پیدا کردن راه‌های پاسخگویی (د) نتیجه گیری

۵- «در این رویکرد برای دانش آموزان موقعیت‌هایی فراهم می‌شود تا یادگیرنده با انجام دادن

آزمایش و فعالیت به جمع آوری داده‌ها درباره موضوع فعالیت بپردازد.»

(الف) رویکرد زمینه محور (ب) رویکرد مسئله محور

(ج) رویکرد کاوشگری (د) رویکرد پژوهش محور

۶- مهارت‌هایی که آموزش علوم به آن وابسته است، کدام‌اند؟

(الف) مشاهده کردن، پیش بینی (ب) مشاهده کردن و کاوشگری

(ج) استنباط و کاوشگری (د) اختراع ایده‌های نو

راهنما ے معلم ریاضی ے اول

حیطہ تخصصی
راهنمای معلم ریاضی ششم

www.BetaFile.ir

درسنامه اول

هدف اصلی فعالیت‌های آموزشی در هر کشور توسعه انسانی، رشد و آگاهی و توانمندی‌های بالقوه انسان است.

❖ هدفهای آموزشی و روشهای آموزشی در کشورهای مختلف جهان شباهت‌های زیادی به هم دارند و مقایسه میزان تحقق آنها، پژوهشگران را متوجه تأثیر عوامل گوناگونی که در فرایند آموزش و یاددهی — یادگیری دخالت دارند، کرده است. برخی از این عوامل و عناصر **مانند کتابهای درسی و برنامه‌های آموزشی و درسی** را ← **متخصصین موضوعی** تهیه می‌کنند، و برخی عوامل دیگر مانند شکل و ساختار سیستم آموزشی مانند **ساعات تدریس و روشهای ارزشیابی آموزشی** توسط ← **متخصصین آموزشی** تعریف میشوند.

اما برخی دیگر از عوامل به باورها و انتظارات دانش‌آموزان و معلمان درباره نقشها و هدفهایشان از فعالیت‌های آموزشی مربوط میشوند. معلمان و دانش‌آموزان با علایق، باورها و انگیزه‌های متفاوتی به کلاس درس می‌آیند و باورها و انگیزه‌های آنان بر فرایند یاددهی - یادگیری تأثیری تعیین کننده دارند.

اینکه دانش‌آموزان با چه توانمندی‌های اولیه و چه میزان تجربه به کلاس درس ریاضی می‌آیند و معلم، توانایی آنها در فهم مسائل را چگونه ارزیابی می‌کند، بر فرایند آموزش در کلاس درس مؤثر است .

❖ **یکی از معضلات حین یادگیری:** اگر دانش‌آموزان برای حل مسائل ریاضی بر این باور باشند که فقط باید به دنبال یک پاسخ صحیح رفت، بیش از آنکه به راه حل‌ها، درک مفهوم مسئله و چگونگی آن بیندیشند و صرف نظر از اینکه مسئله را تا چه حد فهمیده یا راه حل‌های مختلف آن را آزموده باشند، به فکر یافتن و بیان پاسخ صحیح خواهند بود. ☹ بنابراین بهتر است از این باور دوری جویند.

هدف از آموزش ریاضی **تنها پرورش نخبه‌ها و علاقمندان به ریاضی یا افراد خاصی که می‌خواهند رشته ریاضی را در سطح دانشگاهی ادامه دهند نیست** ☹

* بلکه در این برنامه، هدف از آموزش ریاضی، **بهبود زندگی کردن دانش‌آموزان** می‌باشد.

دیگر اهداف اصلی آموزش ریاضی:

- برقراری ارتباط بین ریاضی و زندگی روزمره
- کسب مهارت های مدل سازی ریاضی و حل مسئله
- رشد مهارت های تفکر
- برقراری ارتباط بین نمایش های مختلف ریاضی و تعبیر و تفسیر آنها
- برقراری ارتباط بین ریاضی و سایر علوم و در حالت کلی
- بکارگیری مفاهیم ریاضی در محیط پیرامونی و تفسیر و تحلیل آنها

◈ از دیگر دلایل ارائه یک برنامه درسی ریاضی جدید میتوان به نتایج آزمون بین المللی نیز اشاره کرد که براساس نتایج آنها دانش آموزان ایرانی از قدرت بالایی در پاسخگویی به سؤالاتی که در اهداف بالا ذکر شده برخوردار نبوده اند.

از طرفی تحولات و تغییرات اجتماعی باعث تغییر نیازها و انتظارات دانش آموزان شده است و این برنامه درسی، نیازهای جدید دانش آموزان و جامعه را مورد توجه قرار داده است. رشد آموزش ریاضی و رویکردهای جدید آموزش ریاضی نیز از دیگر دلایلی است که اصلاح برنامه درسی فعلی را ضروری می کند.

امیرالمؤمنین علی (ع) در حکمت ۹۲ می فرمایند: «آموزش و یادگیری فقط از راه تعقل و درک و فهم تحقق می یابد»، بنابراین برنامه های درسی خصوصاً برنامه درسی ریاضی که اساس آن بر منطق و عقل بنا شده است باید بگونه ای تدوین شود که موجبات تحول در شیوه های سنتی تدریس معلمان را فراهم آورد.

➤ در دوره ابتدایی که اولین گام های آموزش رسمی شکل می گیرد لذا تدوین برنامه های آموزشی باید با رعایت استانداردهای آموزش ریاضی چون حل مسئله، اثبات و استدلال، اتصال پیوندهای موضوعی - مفهومی و گفتمان ریاضی همراه باشد تا ← موجبات تربیت نسلی سالم، با نشاط، پرسشگر، فکور و متخلق به اخلاق اسلامی فراهم آید.

کدام مورد از اهداف آموزش ریاضی در دوره دبستان نیست؟ (آموزگاری ۱۴۰۲)

- الف) برقراری ارتباط بین ریاضی و زندگی روزمره
- ب) برقراری ارتباط میان نمایش های مختلف ریاضی و تعبیر و تفسیر آنها
- ج) رشد و مهارت های تفکر
- د) پرورش نخبه ها و علاقه مندان به ریاضی

❖ ضرورت و اهمیت آموزش ریاضی

- اساس برنامه درسی ریاضی بر منطق و عقل بنا شده است.
- برنامه های درسی خصوصا برنامه درسی ریاضی باید به گونه ای تدوین شود که موجبات تحول در شیوه های سنتی تدریس معلمان را فراهم آورد و به جای طراحی برای آموزش و انتقال دانش، دانش آموزان را به فراگیری راه های کسب دانش و یادگیری هدایت نماید.
- اولین گام های آموزش رسمی در دوره ابتدایی شکل می گیرد.

➤ **استانداردهای آموزش ریاضی:** حل مسئله، اثبات و استدلال، اتصال پیوندهای موضوعی مفهومی و گفتمان ریاضی

❖ **وظیفه اصلی آموزش و پرورش:** پرورش نیروهای انسانی متعهد و کارآمد برای ورود به جامعه

➤ **پایه اصلی کارآمدی نیروهای انسانی:** یک دانش ریاضی مناسب و یک آموزش مناسب از ریاضی.

- ریاضی را زبان علم می نامند.
- ریاضیات علمی است که دارای نظم و سازگاری درونی است و به منظور پرورش نظم فکری و بالا بردن قدرت اندیشیدن و استدلال منطقی و نیز خالقیت ذهنی مورد توجه قرار می گیرد
- نیاز به ریاضی یک نیاز زیربنایی است و هرگونه عمل منطقی و حساب شده و برنامه ریزی شده در زندگی محتاج داشتن مهارت های اصلی ریاضی مانند تجزیه و تحلیل، درک روابط منطقی بین مفاهیم و وقایع و پیش بینی نتایج احتمالی است.
- جنبه دیگری از ریاضی نیازمند آزادی اندیشه و رهایی از قید زمان و مکان است، زیرا در بسیاری از موارد، مطالعات در خارج از فضای سه بعدی و در فضاهای آفریده شده ریاضیدان صورت می گیرد.

درسنامه دوم

❖ رویکرد برنامه درسی ریاضی → مهم

➤ در این رویکرد آن نوع بینش و دیدگاه که دانش‌آموزان همگی توانایی کسب و کشف معارف بشری را به‌طور فطری دارا هستند مد نظر است.

➤ لذا رویکرد برنامه بر این اصل قرار دارد که رسالت آموزش و پرورش از قوه به فعل در آوردن و شکوفا کردن این استعدادهای الهی از طریق ایجاد فرصت‌های مناسب جهت یاددهی-یادگیری است.

➤ رویکرد اصلی حاکم بر این برنامه یک رویکرد فرهنگی-تربیتی با تأکید بر حل مسئله از طریق محور قراردادن یادگیرنده در بازسازی مستمر تجربه از راه مهارت‌های اکتشاف می‌باشد.

➤ این برنامه درسی توجه ویژه‌ای به شرایط رشدی و ذهنی دانش‌آموزان در دوره ابتدایی و متوسطه دارد.

➤ بعد فعال گروه سنی در دوره ابتدایی بر بعد غیرفعال آنها تقدم دارد و تلاش در راه رشد مهارت‌های تفکر آنها نیازی اساسی است.

➤ توانایی‌هایی فکری این گروه سنی در پایین‌ترین سطح عقلانی بدون برخورداری از آموزش رسمی وجود دارند، مانند: مشاهده، طبقه‌بندی، ردیف کردن، تشخیص امور متناظر و...

➤ پژوهش‌ها نشان می‌دهند هماهنگی بین این توانایی‌های اولیه فکری با مهارت‌های اکتشاف چون: رمزگشایی نمادهای نوشتاری، محاسبه، اندازه‌گیری، ترسیم شکل و نظم بخشیدن به داده‌ها که در سن مدرسه مورد توجه کودکان قرار می‌گیرد، می‌تواند در پایان دوره عمومی، دانش‌آموزان را به درک و فهم آنچه که در فرایند علمی رخ می‌دهد، برساند و همچنین ویژگی‌های تعامل بین عناصر در یک نظام فیزیکی را هدایت نماید.

➤ هنگامی که موضوع درسی به‌صورت مسئله طرح شود و دانش‌آموز مانند یک پژوهشگر برخورد کند، تخمین‌ها و حدسیه‌های خود را مورد بررسی قرار دهد و ضمن مرتب کردن و سازماندهی یافته‌ها به برقراری ارتباط بین مفاهیم و موضوعات بپردازد، به تدریج در او عادت‌های

علمی به وجود می‌آید و در این فرایند آموزشی روش کار و همیاری با دیگران و چگونگی حل مسائل روزمره زندگی از طریق یادگیری‌های مدرسه را فرا می‌گیرد.

➤ رشد پایه ریاضی ناب و قوی از دوره پیش از دبستان بسیار ضروری است.

➤ در دوره ابتدایی باور دانش‌آموزان درباره معنی ریاضی، دلیل یادگیری این علم و نحوه عمل براساس آن و همچنین نقش آنها به عنوان یک یادگیرنده، شکل می‌گیرد.

➤ این باورها بر نوع تفکراتشان درباره ریاضی و نگرش به ریاضی، تأثیر می‌گذارد.

دانش‌آموزان قبل از ورود به مدرسه خیلی از مفاهیم ریاضی را با شهود ابتدایی خود رشد می‌دهند.

➤ بچه‌ها احتمالاً با پایه‌های مختلف از درک ریاضی وارد محیط آموزشی می‌شوند و این اطلاعات اولیه آنها بر ریاضیاتی که در مدرسه یاد خواهند گرفت تأثیر می‌گذارد. بنابراین توجه به تفاوت‌های فردی از اهمیت خاصی برخوردار است.

➤ برنامه دوره عمومی باید بر پایه گسترش شهود و دانش ریاضی غیررسمی بنا شوند.

➤ این برنامه باید رشد دانش بچه‌ها را مورد توجه قرار دهد و محیط‌هایی را فراهم کند تا دانش‌آموزان تشویق شوند که یادگیرنده‌هایی فعال باشند و چالش‌های جدید را بپذیرند.

معلم برای برنامه ریزی آموزشی باید موارد مختلفی را مد نظر قرار دهد کدامیک جزو این موارد نیست؟
(آموزگاری ۱۴۰۲)

الف) نیاز و توان دانش‌آموزان را مورد توجه قرار دهد

ب) تک تک تمرین‌های کتاب درسی را برای دانش‌آموزان حل کند

ج) هدف‌های کتاب درسی را پوشش دهد

د) امکانات موجود را بشناسد و استفاده کند

در خصوص رویکرد برنامه درسی ریاضی کدامیک از موارد زیر صحیح است؟
(آموزگاری ۱۴۰۲)

الف) برخی از دانش‌آموزان توانایی کسب و کشف معارف بشری را دارند

ب) توجه و تلاش برای رشد مهارت‌های تفکر دانش‌آموزان نیاز اساسی است

ج) رسالت آموزش و پرورش شکوفا کردن استعداد‌های دانش‌آموزان از طریق ایجاد فرصت مناسب یادگیری است

۱) فقط ب ۲) الف - ب - ج ۳) الف - ج ۴) ب - ج

درسنامه سوم

❖ اهداف کلی دوره ابتدایی

- شناخت مفهومی از اعداد در زمینه مفاهیم محیط پیرامونی
- آشنایی با زبان ریاضی و کسب توانایی به کارگیری زبان ریاضی در بیان مشاهدات
- آشنایی با شکل‌ها و مفاهیم هندسی با مشاهدات مستقیم
- تشخیص الگوهای جبری و هندسی
- آشنایی با مفاهیم آماری و احتمالی
- آشنایی با تاریخ ریاضی اسلامی و ملی
- ایجاد نگرش مثبت نسبت به ریاضی به عنوان یک علم مفید و کارآمد

۱- اهداف دانشی

۲- اهداف مهارتی

۳- اهداف فرایندی

۴- اهداف نگرشی

اهداف

❖ اهداف کلی دانشی دوره ابتدایی

۱. آشنایی با مفهوم عدد و نمایش‌های مختلف اعداد و روابط بین آنها
۲. آشنایی با اعمال جبری بین اعداد و انجام این اعمال با تبحر کافی و تخمین زدن آنها
۳. آشنایی با الگوها و روابط
۴. آشنایی با زبان ریاضی و استفاده از زبان ریاضی در ارائه مطالب
۵. آشنایی با مفاهیم اساسی هندسه
۶. شناسایی و تحلیل ویژگی‌ها و مشخصه‌های شکل‌های هندسی در صفحه و فضا
۷. آشنایی با جبری‌سازی مفاهیم هندسی
۸. آشنایی با تقارن‌ها و تبدیلات هندسی
۹. آشنایی با کمیت‌های وابسته به اشیاء، واحدها، دستگاه‌های اندازه‌گیری و فرایند اندازه‌گیری
۱۰. آشنایی با فنون، ابزارها و فرمول‌های مناسب برای اندازه‌گیری
۱۱. آشنایی با روش‌های آماری برای نمایش و تحلیل داده‌ها و ارزیابی و نتیجه‌گیری
۱۲. آشنایی با مفاهیم اساسی احتمال و کاربردهای آن

۱۳. آشنایی ابتدایی با مجموعه‌ها
۱۴. آشنایی ابتدایی با نسبت‌های مثلثاتی
۱۵. آشنایی با نمایش‌های مختلف از مفاهیم ریاضی
۱۶. آشنایی با تاریخ ریاضی و کارکردهای زیباشناختی ریاضی در هنر با تأکید بر فرهنگ اسلامی-ایرانی

کدام هدف زیر در حیطه دانش قرار ندارد؟ (آموزگاری ۱۴۰۲)

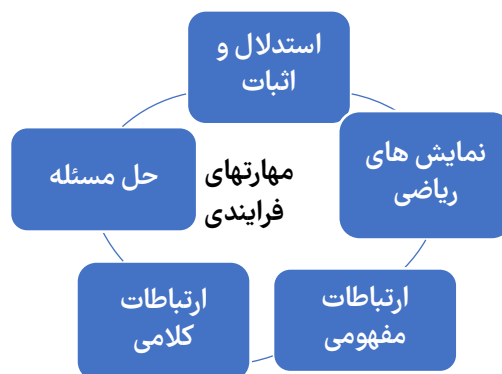
- الف) رسیدن به نگرش مثبت به ریاضی
- ب) درک مفهوم عدد و نمایش‌های مختلف اعداد
- ج) آشنایی با مفاهیم اساسی هندسه
- د) توانایی بررسی الگوها و روابط

❖ اهداف فرایندی

برای درک مناسب از ریاضی و عمل در ریاضی و بکارگیری ریاضی در حل مسائل، صرف آموزش موضوعات ریاضی کافی نیستند. در عمل ریاضی، عوامل و مهارت‌های خاصی درکارند که آنها را مهارت‌های فرایندی می‌نامند.

➤ **مفاهیم و موضوعات ریاضی مانند جسمی هستند که مهارت‌های فرایندی همانند روح آنها هستند.**

➤ این مهارت‌ها در همه پایه‌های تحصیلی، چه در دوره عمومی و چه در دوره متوسطه با اهمیت هستند و حضور دارند، ولی بسته به نوع سطح شناختی دانش‌آموزان پیاده‌سازی و چگونگی کارکردن با این فرایندها متفاوت خواهد بود. این مهارت‌ها به شکل زیر دسته‌بندی شده‌اند

❖ نمایش‌های ریاضی

این مهارت مربوط به نمایش داده‌ها و اطلاعات و آنچه که در ذهن دانش‌آموز می‌گذرد، می‌باشد. این مهارت کمک بسیاری برای **درک بهتر مطالب و برقراری ارتباط با دیگران** می‌کند. این مهارت در موارد زیر قابل بیان است:

۱. نمایش‌های مختلف ریاضی برای سازماندهی، ثبت کردن و تبادل ایده‌های ریاضی به کار می‌رود.
۲. نمودارها، نقشه‌ها، جدول‌ها، نمادها و علائم و... همگی برای نمایش مفاهیم ریاضی هستند.
۳. دانش‌آموز هر شکل از صورت‌های نمایشی را باید تشخیص دهد و در جای مناسب به کار گیرد.
۴. از نمایش‌های ریاضی به عنوان ابزاری برای فهم و درک و تجزیه و تحلیل ایده‌های ریاضی استفاده می‌شود.
۵. برای حل مسائل مختلف و توضیح موقعیت‌های مسئله‌گونه از نمایش‌های ریاضی استفاده می‌شود.
۶. نمایش‌های مختلف از یک مفهوم و رابطه‌های بین آنها، در درک مفاهیم و حل مسائل کارساز است.
۷. نمایش‌های متفاوت ریاضی برای مدل‌سازی، تفسیر و درک پدیده‌های مختلف بکار برده شود.

❖ ارتباطات مفهومی

مفاهیم ریاضی در ارتباط با یکدیگرند و **شناخت این ارتباطات، درک و یادگیری مفاهیم را عمیق‌تر می‌سازد**. بنابراین در آموزش موارد زیر باید رعایت شوند:

۱. پیوندهای مفهومی و مهارتی میان ایده‌های ریاضی شناسایی و ارائه شوند.
۲. ارتباطات میان نمایش‌های چندگانه از یک ایده ریاضی درک و برقرار شود.
۳. تناظر میان روشها و رویه‌ها برای حل مسائل مشابه ریاضی درک شوند.
۴. پیوندهای ایده‌های مختلف ریاضی و کیفیت ساخته شدن ایده‌های مرتبط با هم، در تشکیل یک کل یکپارچه استفاده شود.
۵. با استفاده از ارتباطات مفهومی بین مفاهیم ریاضی و غیر ریاضی، موقعیتها و وضعیتهای واقعی را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و در موارد مناسب مدل سازی کند
۶. از مفاهیم و روش‌های یک حوزه از ریاضی برای حل مسائل حوزه‌های دیگر ریاضی استفاده کند.

❖ ارتباطات کلامی

زبان طبیعی مکمل اصلی برای توصیف و بیان و سخن گفتن از مفاهیم است. ریاضی نیز در همین بستر رشد می‌کند و لازمه یک **درک معنادار از مفاهیم، قابلیت بیان آنها در زبان طبیعی است.**

بنابراین به زبان درآوردن مفاهیم ریاضی و انشانویسی در ریاضی سهم مهمی در یادگیری بازی می‌کند. بنابراین موارد زیر باید در آموزش مفاهیم ریاضی مورد توجه قرار گیرد.

۱. دانش‌آموزان، تفکرات ریاضی خود را توصیف و سازماندهی کنند و استحکام بخشند.
۲. دانش‌آموزان، بتوانند یک طرح کلی برای گام‌های مورد استفاده در حل مسائل به صورت کتبی و شفاهی ارائه دهند.

۳. زبان ریاضی در درون زبان طبیعی گسترش یابد و از نمادها و جداول، نمودارها، اعداد و... در تبادل اطلاعات و برقراری ارتباط به درستی استفاده شود.

۴. تفکر ریاضی خود را به صورت منسجم و روشن برای دیگران بیان کنند.
۵. دانش‌آموزان، بتوانند در مباحثات ریاضی به صورت شفاهی یا نوشتاری شرکت کنند.
۶. دانش‌آموزان، بتوانند گزاره‌های ریاضی و موقعیت‌های پیش‌آمده در مسائل را توضیح دهند و تبیین کنند.

۷. دانش‌آموزان، بتوانند استدلال‌های ریاضی را با دیگران به تبادل بگذارند و نشان دهند که چرا یک نتیجه معنادار است یا چرا یک استدلال معتبر است.

۸. استدلال‌ها و سؤال‌های دیگران را با دلایل منطقی و صحیح مورد تأیید قرار داده یا رد کند.
۹. تفکر ریاضی و راهبردهای ریاضی دیگران را تجزیه و تحلیل کرده و ارزیابی کند.
۱۰. در یک فعالیت گروهی، تفکر ریاضی ارائه شده توسط دیگران را گوش دهد، بنویسد و درک کند.

۱۱. روی راهبردهای دیگران در مقایسه با راهبرد خود تأمل و تفکر و نقادی کند.
۱۲. راهبردها، راه‌حل‌ها و حدسیه‌های دیگران را احصاء کند، تعمیم دهد و به چالش کشد.
۱۳. از زبان ریاضی برای بیان دقیق ایده‌های ریاضی استفاده کند.

۱۴. از زبان ریاضی به صورت صحیح و درست برای طرح سؤال‌های ریاضی با هدف به چالش کشیدن حدسیه‌های دیگران استفاده کند.

۱۵. مسائل کلامی را با استفاده از نمادها و علائم رسمی ریاضی به صورت ریاضی بیان کند.

۱۶. زبان مناسب، نمایش‌های مناسب و فرهنگ واژگان تخصصی ریاضی را درک کند و در هنگام توصیف و شرح اشیاء، روابط و راه‌حل‌های ریاضی از آنها استفاده کند.

۱۷. از طریق درک مطلب و تفسیر نمایش‌ها، نمادها و علائم ریاضی و روش‌های نوشتاری، نتایج و نتیجه‌گیری‌های مربوط به ایده‌های ریاضی را استخراج کند.

❖ استدلال و اثبات

توانایی در استدلال و اثبات حدسیه‌ها، جزء اصلی تفکر ریاضی است. بدون کسب این توانایی نمی‌توان درک درستی از ریاضی پیدا کرد. بنابراین در آموزش ریاضی توجه به موارد زیر ضروری است:

۱. استدلال و اثبات به عنوان بخش پایه‌ای ریاضی تشخیص و ارزش داده شود.
۲. ایده‌های ریاضی با استفاده از راهبردهای مختلف، توجیه و تبیین شوند.
۳. توانایی ساخت حدسیه‌های علمی ایجاد شود و حدسیه‌ها مورد بررسی و تحقیق قرار گیرند.
۴. یک حدسیه علمی با استفاده از راهبردهای ریاضی مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد و یک نتیجه علمی از آن گرفته شود.
۵. موقعیت‌هایی که در آن یک جواب تقریبی از جواب دقیق مناسب‌تر است تشخیص داده شود.
۶. استدلال‌ها و اثبات‌های ریاضی خلق شوند، رشد و توسعه داده شوند و مورد ارزیابی قرار گیرند.
۷. از ایده‌ها و زبان ریاضی برای به وجود آوردن استدلال ریاضی استفاده شود.
۸. استدلال منطقی ساخته شود و در آن ادعایی اثبات یا مثال نقضی برای ابطال آن آورده شود.
۹. استدلال ریاضی درست در قالب و صورت‌های مختلف ارائه شود و مورد استفاده قرار گیرد.
۱۰. استدلال‌های نوشتاری برای بررسی یک حدسیه علمی مورد استفاده قرار گیرند.
۱۱. انواع مختلفی از استدلال و روش‌های اثبات و راه‌حل‌ها به کار گرفته شوند.
۱۲. با استفاده از یک رویکرد نظام‌مند، استدلال‌های مختلف حل یک مسئله مورد ارزیابی قرار گیرد.
۱۳. از روش‌های ابداعی صحیح برای بررسی و اثبات نتایج استفاده شود و از مثال نقض برای ابطال احکام نادرست استفاده شود.

۱۴. نتایج صحیح در حالت‌های کلی تر توسعه و تعمیم یابد.

۱۵. از نمودارهای مناسب برای حمایت از یک استدلال منطقی استفاده شود.

۱۶. از استدلال استنتاجی برای ساختن و پشتیبانی از حدسیه‌های ریاضی استفاده شود.

❖ حل مسئله

کسب توانایی حل مسئله از اهداف نهایی آموزش ریاضی است. این مهارت نیازمند تمامی مهارت‌ها و توانایی‌هایی است که در ریاضی وجود دارد و به نحوی تمامی مهارت‌های ریاضی را بکار می‌گیرد. در این راستا موارد زیر باید مورد توجه قرار گیرد:

۱. از طریق حل مسئله، دانش جدید ریاضی بنا شود.
۲. از راهبردهای متنوع حل مسئله برای فهمیدن و درک محتوای موضوعی-مفهومی ریاضی استفاده شود.
۳. نمایش‌های معادل یک مفهوم ریاضی را در تجزیه و تحلیل مسائل به کار برد.
۴. مسائل ریاضی را در ارتباط با محیط پیرامونی درک و حل کند.
۵. از روش‌های مختلف نمایش، برای توضیح موقعیت‌های مسئله‌گونه استفاده کند. (نمایش‌های تصویری، عددی، جبری و نموداری)
۶. راهبردهای متنوع حل مسائل بکار گرفته شوند.
۷. توانایی انتخاب راهبرد مؤثر و کارآمد در جهت حل هر مسئله خاص ایجاد شود.
۸. در یک فعالیت گروهی، راهبردهای جدید برای حل یک مسئله پیشنهاد شود و انواع راهبردها مورد نقد و ارزیابی قرار گیرد.
۹. فرایند حل یک مسئله ریاضی رصد و تحلیل شود.
۱۰. اطلاعات مورد نیاز برای حل یک مسئله بررسی و تعیین شوند و روش‌هایی برای به دست آوردن اطلاعات انتخاب شود و شاخص‌هایی برای جواب‌ها و راه‌حل‌های قابل قبول تعریف شود.
۱۱. راه‌حل‌های ارائه شده در یک مسئله با توجه به موقعیت و شرایط مسئله تفسیر شود.
۱۲. روش‌های گوناگون حل یک مسئله بررسی و ارزیابی شود.

کدام موارد زیر جزو اهداف فرایندی درس ریاضی هستند؟ (آموزگاری ۱۴۰۲)

الف) استدلال و اثبات

ب) نمایش‌های ریاضی

ج) برقراری اتصال میان مفاهیم

د) مفاهیم عددی و محاسبات عددی

۱- ب و ج ۲- الف - ب - ج - د ۳- الف - د ۴- الف - ب - ج

سوالات تستی فارسی اول : درسنامه ۱ و ۲

۱- در بخش "مهارت خواندن" کتاب فارسی، پرورش کدامیک از سوادها به عنوان گام نخست مطرح است؟

- الف) سواد بصری به همراه شنیداری
ب) سواد شنیداری به همراه نوشتاری
ج) سواد بصری به همراه دست ورزی
د) سواد شنیداری به همراه دست ورزی

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۲- در ارزشیابی درس املا، کدامیک از جنبه‌ها کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد؟

- الف) تشخیص نوع خط
ب) نوشتن درست کلمات
ج) استفاده از خط نوشتاری صحیح
د) توانایی نگارش با خط نستعلیق ساده

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۳- در بخش "تصویرهای کوچک نگاره‌ها"، هدف اصلی چیست؟

- الف) انطباق دقیق واژه‌ها با تصویرها
ب) گسترش مهارت‌های زبانی شفاهی
ج) پرورش خلاقیت با استفاده از تصاویر
د) آشنایی با مفاهیم کلی درسی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۴- در فعالیت‌های یادگیری بخش "باهم بخوانیم"، کدام هدف بیشتر بر رشد زبان آموزی تأکید دارد؟

- الف) گسترش دامنه واژگان
ب) آشنایی با آهنگ و ریتم شعر
ج) تقویت حس زیبایی شناسی
د) پرورش مهارت‌های شفاهی و نوشتاری

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۵- کدام یک از موارد زیر از اهداف اصلی آموزش خط نستعلیق در کتاب فارسی نیست؟

- الف) پرورش سواد بصری
ب) تقویت توانایی نگارش سریع
ج) آشنایی با هنر ایرانی اسلامی
د) پرورش حس زیبایی شناسی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۶- کدام یک از بخش های کتاب "فارسی اول" می تواند همزمان به تقویت مهارت های زبانی (شنیداری و گفتاری) و نگرشی بپردازد؟

- الف) بخش "کامل کن و رنگ کن"
ب) بخش "چینش نشانه ها"
ج) بخش "روان خوانی"
د) بخش "تصویر بزرگ اصلی"

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۷- با توجه به ساختار بخش نشانه های (۲)، چرا آموزش نشانه های عربی در مقایسه با نشانه های فارسی پیچیده تر است؟

- الف) تغییرات بیشتر در روش نوشتن
ب) شکل های مختلف و صوت های متنوع نشانه های عربی
ج) استفاده از خط انحنادار به جای خط زاویه دار
د) عدم هماهنگی واژگان با نشانه های آموزش داده شده

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۸- در بخش "کامل کن و رنگ کن"، چرا نوآموز باید علاوه بر تکمیل تصویر، آن را رنگ کند؟

- الف) تحریک خلاقیت نوآموز از طریق رنگ آمیزی
ب) تقویت مهارت های دستی و حفظ شکل های نوشتاری
ج) بهبود هماهنگی دست و چشم و ایجاد تمرکز
د) کاهش فشار و خستگی ناشی از تمرین نوشتن

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۹- کدام یک از روش‌های زیر بیشترین تأثیر را در تقویت مهارت‌های شنیداری و گفتاری دانش‌آموزان کلاس اول دارد؟

- الف) تمرین‌های تصویری "بین و بگو"
 ب) خواندن واژگان با تصویر در بخش نگاره‌ها
 ج) فعالیت‌های "گوش کن و بگو"
 د) تمرین‌های نوشتاری "کامل کن و رنگ کن"

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۱۰- چرا در بخش "روان‌خوانی"، تمرین‌های نوشتاری و یادگیری نشانه‌های جدید در نظر گرفته نشده است؟

- الف) ترکیب واژگان و نشانه‌های جدید با ساختارهای خوانده شده در این بخش ضروری نیست.
 ب) دانش‌آموز باید بدون فشار یادگیری از خواندن لذت ببرد.
 ج) تقویت حافظه و شناخت واژه‌های جدید اولویت دارد.
 د) هدف اصلی آن افزایش سرعت خواندن و درک سریع است.

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۱۱- کتاب فارسی خوانداری پایه ی اول و نوشتاری به روش تأکید دارد.

- الف) پیکره نگر - سازه نگر
 ب) سازه نگر - پیکره نگر
 ج) جزئی نگر - سازه نگر
 د) کلی نگر - پیکره نگر

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۲- کتاب فارسی پایه ی اول با کدام موضوع آغاز شده است؟

- الف) بین و بگو
 ب) گوش کن و بگو
 ج) نگاره
 د) شعر

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۱۳- کدام گزینه موضوع نگاره در کتاب فارسی نمی باشد؟

الف) کلاس ب) مدرسه ج) خانواده د) جامعه

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۱۴- علت استفاده از تصویر در آموزش فارسی کدام است؟

الف) آشنایی با شکل کلی کلمه ب) آشنایی با شکل جزئی کلمه
ج) یادگیری شکل نوشتاری د) یادگیری واژه

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۵- هدف از این فعالیت جمله سازی و بیان شفاهی تصاویر است؟

الف) گوش کن و بگو ب) ببین و بگو ج) تصویر خوانی د) گزینه ب و ج

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۱۶- چند نوع خط برای تقویت خوانا نویسی و خوش خطی دانش آموزان سازماندهی شده است؟

الف) ۳ نوع - نستعلیق - شبه نستعلیق - نسخ ب) ۳ نوع - نستعلیق - نسخ - تحریری (نوشتاری)
ج) ۲ نوع - نستعلیق و نسخ د) ۲ نوع - نسخ و تحریری

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۷- خط خوانداری که سرمشق خواندن دانش آموزان است چه خطی است؟

الف) نسخ ب) نستعلیق ج) شبه نستعلیق د) گزینه الف و ب

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۸- کدام خط مربوط به قسمت با هم بخوانیم می باشد؟

الف) شبه نستعلیق ب) نستعلیق ج) نسخ د) تحریری

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۹- کدام بخش در کتاب فارسی جایگزین لوحه ها شده است؟

- الف) نشانه های (۱) ب) نشانه های (۲) ج) نگاره د) ساختار کتاب

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۲۰- علت استفاده از تصویرک در آموزش فارسی چیست؟

- الف) تقویت قدرت دیداری ب) آشنایی با شکل کلی کلمه
ج) یادگیری واژه د) آشنایی با شکل جزئی کلمه

پاسخ صحیح : گزینه ب

۲۱- در ساختار بخش ۳ نشانه های ۲ نشانه طی هفته آموزش داده می شود.

- الف) ۷ نشانه ۱۰ هفته ب) ۱۰ نشانه ۷ هفته ج) ۱۵ نشانه ۳۲ هفته د) ۳۲ نشانه ۱۵ هفته

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۲- هدف از این فعالیت توجه و تمرکز دانش آموزان و واکنش به سوال، درک تصویر و بیان شفاهی دیده ها است؟

- الف) ببین و بگو ب) گوش کن و بگو ج) بگرد و پیدا کن د) گزینه الف و ب

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۳- در زیر هر تصویر تا تصویر از محتوای داخلی تصویر کلی آمده است؟

- الف) ۳ تا ۶ ب) ۳ تا ۵ ج) ۴ تا ۶ د) ۴ تا ۵

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۲۴- هدف از بخش تصویرک ها چیست؟

- الف) خواندن واژه به کمک تصویر
ب) تقویت مهارت زبانی
ج) تشخیص و تفکیک واج و شانه
د) نوشتن به معنای رمزگذاری و انطباق شانه با صدا

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۵- رنگ قرمز در چینش شانه ها نشانه ی چیست؟

- الف) شانه ی آموخته شده
ب) نشانه ی درس بعدی
ج) استثنا
د) مورد آموزش

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۲۵- رنگ سیاه در چینش نشانه ها نشانه ی چیست؟

- الف) مورد آموزش
ب) آموخته شده
ج) استثنا
د) درس بعدی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۶- عالی ترین مرتبه ی زبان آموزی:

- الف) دیدن
ب) خواندن
ج) نوشتن
د) شنیدن

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۲۷- بزرگترین عنصر شخصیت انسان:

- الف) نوشتن
ب) خواندن
ج) زبان و سخن
د) گزینه الف و ب

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۲۸- دو نماد آنچه را که دانش آموز قرار است بنویسد در ابعاد بزرگتر و نمایش جهت شروع و ختم به صورت نقطه چین می آموزد؟

- الف) رنگ کن
ب) کامل کن
ج) بنویس
د) گزینه ب و الف

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۲۹- کدام مورد جزء مفاهیم دانشی نمی باشد؟

- الف) آشنایی با طبیعت
ب) مفهوم حیوانات اهلی و وحشی
ج) شاهنامه و داستان ها
د) علاقه مندی به طبیعت

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۳۰- کدام مورد جزء مهارت های زبانی در آموزش است؟

- الف) گوش دادن
ب) خواندن
ج) نوشتن
د) همه ی موارد

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۳۱- در ابتدا کتاب خوانی توسط چه کسی انجام می شود؟

- الف) معلم
ب) دانش آموز
ج) دانش آموز و معلم
د) نماینده ی کلاس

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۳۲- بزرگترین واحد زبان است.

- الف) حرف
ب) واژه
ج) کلمه
د) جمله

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۳۳- هر درس در نشانه های یک چند قسمت دارد و تصویرک ها در قسمت چندم آمده اند؟

- الف) ۵ قسمت - قسمت ۲
ب) ۶ قسمت - قسمت ۲
ج) ۵ قسمت - قسمت ۳
د) ۶ قسمت - قسمت ۳

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۳۴- در چینش نشانه ها کدام گزینه درست است؟

- الف) حرف دیروز سیاه ، حرف امروز قرمز ، حرف فردا آبی
 ب) حرف دیروز قرمز ، حرف امروز آبی ، حرف فردا سیاه
 ج) حرف دیروز سیاه ، حرف امروز قرمز ، حرف فردا سبز
 د) حرف دیروز آبی ، حرف امروز قرمز ، حرف فردا سبز

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۳۵- تعمیق مفاهیم اصلی از اهداف:

- الف) ببین و بگو ب) به دوستانت بگو ج) گوش کن و بگو د) بگرد و پیدا کن

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۳۶- تقویت نظم و ترتیب از اهداف:

- الف) ببین و بگو ب) به دوستانت بگو ج) گوش کن و بگو د) بگرد و پیدا کن

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۳۷- در گوش کن و بگو چه کسی جمع بندی را انجام می دهد؟

- الف) دانش آموز ب) معلم ج) نماینده کلاس د) گزینه الف و ب

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۳۸- از اهداف فعالیت ها در فارسی پایه اول:

- الف) خوب دیدن ب) آموزش جهت ها ج) نگرش مثبت به مفاهیم آموزشی د) همه موارد

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۳۹- گسترش دامنه ی واژگان از اهداف:

الف) بگرد و پیدا کن ب) گوش کن و بگو ج) ببین و بگو د) به دوستان بگو

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۴۰- تقویت مهارت کلامی از اهداف:

الف) به دوستان بگو ب) گوش کن و بگو ج) بگرد و پیدا کن د) ببین و بگو

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۴۱- تقویت واژه آموزی از اهداف:

الف) به دوستان بگو ب) گوش کن و بگو ج) بگرد و پیدا کن د) ببین و بگو

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۴۲- انطباق واژه ی شنیداری با تصویر از اهداف:

الف) تصویرک ها ب) ببین و بگو ج) گوش کن و بگو د) بگرد و پیدا کن

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۴۳- تقویت نگرش مثبت به زبان فارسی از اهداف کلی:

الف) ببین و بگو ب) گوش کن و بگو ج) بگرد و پیدا کن د) به دوستان بگو

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۴۴- کدام فعالیت دانش آموز را برای زندگی در بیرون از محیط کلاس آماده می کند؟

الف) با هم بخوانیم ب) کتابخوانی ج) به دوستان بگو د) بازی و نمایش

پاسخ صحیح: گزینه ۴

سوالات تستی فارسی اول: درسنامه ۳ و ۴

۱- کدام گزینه بیان‌کننده اهداف شناختی آموزش زبان فارسی است و همچنین نمونه‌های نظم مناسب، چه ویژگی‌هایی دارند و نقش زبان معیار در یادگیری چیست؟

- الف) آشنایی با نمادهای خط فارسی - ساده و قابل فهم بودن - افزایش دقت در گفتار
- ب) گسترش حوزه نمادها و معانی - وجود قافیه و ریتم - ایجاد ارتباط مؤثر
- ج) آشنایی با عناصر محورهای جانشینی و هم‌نشینی - شعرهای کودکانه - حفظ انسجام معنایی
- د) آشنایی اولیه با مسائل اجتماعی و فرهنگی - استفاده از تصویر و معنا - تلطیف احساسات

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۲- کدام گزینه بیان‌کننده اهداف عاطفی در آموزش زبان فارسی است و همچنین تأثیر مطالعه بر یادگیری چیست و نقش احساسات و عواطف در یادگیری کدام است؟

- الف) ایجاد نگرش مثبت به زبان فارسی - افزایش انگیزه - تقویت توانایی شنیداری
- ب) تلطیف احساسات و عواطف - تسهیل یادگیری - رشد مهارت‌های اجتماعی
- ج) فراهم کردن زمینه‌های علاقه - ایجاد دوستی و همدلی - تقویت اعتماد به نفس
- د) تشویق به کتاب‌خوانی - گسترش دایره واژگان - ارتقاء تفکر خلاق

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۳- کدام گزینه بیان‌کننده مهارت‌های گوش دادن و سخن گفتن است و همچنین اهمیت خواندن در یادگیری زبان چیست و نقش نوشتن در تقویت مهارت‌ها کدام است؟

- الف) دقت در سخن واضح - درک معانی - تولید متن‌های خلاقانه
- ب) دریافت پیام واضح - توانایی برقراری ارتباط - گسترش دایره واژگان
- ج) بررسی شنیده‌های واضح - حفظ انسجام در بیان - تقویت تفکر انتقادی
- د) توانایی گوش دادن به گفتار دیگران - تسلط بر زبان گفتاری - افزایش مهارت‌های تحلیلی

سوالات تستی کلیات مطالعات

۱- دو محور عمده درس مطالعات کدامند و بر چه محوری استوار می باشند؟

- الف) زمان ، مکان ، روابط — بر روند زمان
 ب) جامعه ، مکان ، زمان — بر روند زمان
 ج) زمان ، مکان ، روابط — بر روند مکان
 د) جامعه ، زمان ، مکان — بر روند مکان

پاسخ صحیح : گزینه ب

۲- از مولفه های اصلی درس مطالعات بوده و انشان را از مقهور شدن و مستحیل شدن در جمع دور می کند ؟

- الف) هویت ملی ، اخلاق محوری — بعد اجتماعی
 ب) هویت ملی ، اخلاق محوری ، مهارت زندگی — بعد اجتماعی
 ج) هویت ملی ، اخلاق محوری ، مهارت زندگی — بعد فردی
 د) هویت ملی ، اخلاق محوری — بعد اجتماعی

پاسخ صحیح : گزینه ج

۳- رسالت مهم درس مطالعات اجتماعی می باشد ؟

- الف) کنش متقابل آدمیان
 ب) خرافه زدایی
 ج) پالایش فرهنگی
 د) گزینه ب و ج

پاسخ صحیح : گزینه د

۴- علت استفاده از روش تماتیک یا مضمون محور در درس مطالعات بوده و برنامه ی درسی مطالعات جزء کدام حوزه مطالعاتی می باشد ؟

- الف) پیوند با دنیای واقعی ، حوزه اجتماعی
 ب) پیوند با دنیای واقعی ، حوزه موضوعی
 ج) تلفیقی بودن ، حوزه اجتماعی
 د) تلفیقی بودن ، حوزه موضوعی

پاسخ صحیح : گزینه د

۵- بستر و جایگاه وقوع پدیده ها و فرایندها را گویند و شناخت علل و معلول از راهبردهای کدام حوزه مطالعات می باشد؟

الف) مکان – زمان، تغییر، تداوم	ب) سیستم فضایی – زمان، تغییر، تداوم
ج) مکان – نظام اجتماعی و هویت	د) سیستم فضایی – نظام اجتماعی و هویت

پاسخ صحیح : گزینه الف

۶- مجموعه ای متشکل از کنش و واکنش افراد با یکدیگر را گویند؟

الف) نظام (ب) جامعه (ج) نظام اجتماعی (د) گزینه ب و ج

پاسخ صحیح : گزینه ج

۷- کدام گزینه از فرایند درونی سازی ارزش ها و درس مطالعات نمی باشد ؟

الف) عدالت جوئی ب) تعامل ج) حق طلبی د) مسئولیت پذیری

1 پاسخ صحیح : گزینه ب

۸- اندیشه های اساسی هر رشته علمی که موضوعات حول و حوش آن اندیشه سازماندهی می شود رامی گویند.

و در نقد هنجارهای اجتماعی با توجه به آموزه های دینی به جای گسترش می یابد.

الف) نظام اجتماعی - اخلاق محوری، ہنجار محوری

(ب) حوزه موضوعی - اخلاق محوری، ہنجار محوری

(ج) نظام اجتماعی - ہنجار محوری، اخلاق محوری

(د) حوزه موضوعی - ہنجار محوری، اخلاق محوری

پاسخ صحیح : گزینه ب

۹- محور درس مطالعات بر کنش متقابل با یکدیگر استوار است؟

الف) آدمیان ب) انسان ها ج) افراد د) اجتماع

پاسخ صحیح : گزینه الف

۱۰- سازماندهی و تولید محتوای درس مطالعات چگونه می باشد؟

- الف) تقویت عزت و اعتماد به نفس
 ب) موجبات پویایی، امیدواری و نشاط را فراهم کرده
 ج) تقویت روابط متقابل اجتماعی را به دنبال دارد
 د) گزینه ب و ج

پاسخ صحیح: گزینه ب

۱۱- در موضوع پوشاک تغییر لباس در دوره های مختلف مربوط به کدام حوزه می باشد؟

- الف) فضا و مکان
 ب) فرهنگ و هویت
 ج) زمان و مکان
 د) زمان تداوم تغییر

پاسخ صحیح: گزینه د

۱۲- معلم پایه ی پنجم از دانش آموزان می خواهد متن دو سفرنامه تاریخی را خواندند و با هم مقایسه کنند معلم به دنبال تقویت مدام مهارت در دانش آموزانش می لاشد؟

- الف) حوزه مشارکت
 ب) برقراری روابط
 ج) کاووش و بررسی
 د) اظهار نظر شخصی

پاسخ صحیح: گزینه ج

۱۳- کدام یک از مهارت ها از اولویت و صلاحیت مشترک سایر حوزه های یادگیری محسوب نمی شود؟

- الف) اظهار نظر شخصی
 ب) مهارت it
 ج) مهارت سواد خوانداری
 د) هر سه گزینه

پاسخ صحیح: گزینه الف

۱۴- در فرایند کاوشگری چند مهارت مورد بررسی قرار می گیرد و کدام گزینه جز چهار گروه عمده ارزش های درس مطالعات می باشد؟

- الف) ۴مورد- میهن دوستی و مسئولیت پذیری
 ب) ۵مورد - عدالت جویی و تعاون
 ج) ۵مورد - حق طلبی و تفکر
 د) ۴مورد- عدالت جویی و حق طلبی

پاسخ صحیح: گزینه ب

۱۵- مهمترین رکن روابط معلم و دانش آموز در کلاس درس مطالعات بوده ، و زمانی که معلم از دانش آموز می خواهد تقویم را ورق زده و تاریخ دو تا از اعیاد مهم مسلمانان را پیدا کرده و به کلاس بیاورد کدام مهارت را تقویت کرده است؟

- الف) اعتماد و احترام متقابل، کاوش و بررسی
ب) اعتماد و احترام متقابل، برقراری روابط
ج) اعتماد و احترام متقابل، اظهار نظر شخصی
د) اعتماد و احترام متقابل، خلاقیت

پاسخ صحیح : گزینه ب

۱۶- کدام مورد جزء منابع تکمیلی درس مطالعات می باشد؟

- الف) کتاب کار
ب) کتاب ارزشیابی
ج) کتاب مرجع
د) کتاب راهنمای معلم

پاسخ صحیح : گزینه ج

۱۷- رویکرد کتاب درس مطالعات بر چه اساسی بوده و کدام فعالیت به منظور بالا بردن روحیه ی پرسشگری دانش آموزان طراحی شده است؟

- الف) کاوشگری _ کادر باریک پایان هر فصل
ب) کاوشگری _ کاربرگه ها
ج) فعالیت محور _ کادر باریک پایان هر فصل
د) فعالیت محور _ کاربرگه ها

پاسخ صحیح : گزینه الف

۱۸- فضای اعتماد متقابل در دوره ی ابتدایی چگونه ایجاد می شود ؟

- الف) کارگروهی
ب) پرسش و پاسخ
ج) گوش دادن به حرف دانش آموز
د) گزینه الف و ج

پاسخ صحیح : گزینه ج

۱۹- پایبندی به قانون جزء کدام یک از ارزش های درس مطالعات است؟

- الف) میهن دوستی
ب) حق طلبی
ج) تعاون
د) عدالت جویی

پاسخ صحیح : گزینه ب

۲۰- تلفیق در درس مطالعات از چه درجه ای برخوردار است؟

- الف) گسترده
ب) ضعیف
ج) متوسط
د) شدید

پاسخ صحیح : گزینه ب

۲۱- موثرترین فضا برای آموزش درس مطالعات بوده و به فرایند جمع آوری اطلاعات از آموخته های دانش آموزان و قضاوت در حدود آموخته هایشان می گویند؟

- الف) کلاس ، سنجش
ب) مدرسه ، ارزشیابی
ج) محیط واقعی ، ارزشیابی
د) محیط واقعی ، سنجش

پاسخ صحیح : گزینه ج

۲۲- نقطه شروع یادگیری های بعدی می باشد و مهمترین ویژگی ارزشیابی مستمر می باشد؟

- الف) آزمون آغازین، مکرر بودن
ب) آزمون آغازین، پویایی و گستردگی
ج) ارزشیابی ، پویایی و گستردگی
د) سنجش ، پویایی و گستردگی

پاسخ صحیح : گزینه ج

۲۳- کدام گزینه از ابزار های ارزشیابی مستمر نمی باشد؟

- الف) خودارزیابی
ب) ارزیابی والدین
ج) آزمون شفاهی
د) ارزیابی مشاهدات

پاسخ صحیح : گزینه د

۲۴- کدام نوع ارزشیابی باعث سودجویی افراد می شود؟

- الف) مستمر
ب) پایانی
ج) آغازین
د) تکوینی

پاسخ صحیح : گزینه ب

۲۵- هر مورد مربوط به کدام نوع آزمون می باشد؟

- حدود و ثغور سوال روشن و واضح است
- تعداد پاسخ ها بیشتر از پرسش ها می باشد
- نظر مصحح دخالتی ندارد
- پاسخ حافظه ای نباشد

(ب) عینی ، تکمیلی ، تشریحی ، جور کردنی

(د) تشریحی، عینی، تکمیل کردنی، جور کردنی

پاسخ صحیح : گزینه ج

۲۶- توانایی مشارکت و کار گروهی در کدام قلمرو درس مطالعات قرار می گیرد؟

(ب) درونی سازی ارزش ها

(د) مشارکت و برقراری ارتباط

پاسخ صحیح : گزینه الف

۲۷- در کدام گزینه مراحل کاوشگری به درستی آمده است؟

الف) تجزیه و تحلیل، گردآوری اطلاعات، نتیجه گیری

(ب) طرح سوال، گردآوری اطلاعات، نتیجه گیری

(ج) شناسایی موضوع، طرح سوال، گردآوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل

د) شناسایی موضوع، تجزیه و تحلیل، جمع بندی و نتیجه گیری

پاسخ صحیح : گزینه د

۲۸- شناخت وظایف شوراها و ویژگی ارکان نهاد حکومت مربوط به کدام حوزه موضوعی می باشد؟

الف) نظام اجتماعی ب) نظام فرهنگی ج) فضا و مکان د) منابع و فعالیت اقتصادی

پاسخ صحیح : گزینه الف

۲۹- ظلم ستیزی و شناخت حقوق و مسئولیت فردی و اجتماعی جزّ کدام یک از قلمروهای درس

مطالعات می باشند ؟

(ب) درونی سازی ارزش ها ، کاوش

(د) علم ، درونی سازی ارزش ها

پاسخ صحیح : گزینه الف

۳۰- جمله زیر با کدام گزینه کامل می شود؟

«.....نباید موجب شکست، پریشانی، و سرخوردگی شود»

الف) آزمون ب) ارزشیابی ج) بازخورد د) تکلیف

پاسخ صحیح : گزینه ج

۳۱- درس مطالعات اجتماعی بر کدام محور استوار است ؟ و مؤثرترین اصل سازماندهی و تحقیق در

برنامه درس مطالعات کدام است ؟

الف) کنش متقابل آدمیان با یکدیگر - مشارکت

ب) کنش متقابل آدمیان با محیط - خلاقیت

ج) کنش متقابل آدمیان با یکدیگر و محیط - کاوشگری و توسعه درونی

د) کنش متقابل اجتماعی در گذر زمان - برقراری ارتباط

پاسخ صحیح : گزینه ج

۳۲- کدام حوزه ی مطالعاتی ناظر بر توان محیطی است و مؤثرترین فضای آموزش یدرس مطالعات در

کدام گزینه آمده است ؟

الف) حوزه دانش اقتصادی - محیط کلاس ب) حوزه ی دانش جغرافیایی - محیط واقعی زندگی

ج) حوزه ی دانش اقتصادی - محیط واقعی زندگی د) حوزه دانش جغرافیایی - محیط کلاس

پاسخ صحیح : گزینه ب

۳۳- فعالیت « در یک روزنامه خبری درباره مجلس شورای اسلامی یا دولت پیدا کنید آن را جدا کرده

و به کلاس ببرید» کدام سطح پرورش مهارتی را داراست ؟

الف) کاوش و بررسی ب) مشارکت ج) خلاقیت د) برقراری ارتباط

پاسخ صحیح : گزینه الف

۳۴- حفاظت از آثار تاریخی و تغییر و تحول فرهنگ و تمدن مربوط به کدام راهبرد مطالعات می باشند؟

الف) زمان، تداوم، تغییر - مکان و فضا ب) مکان، فضا - زمان، تداوم، تغییر

ج) مکان و فضا - جغرافیا د) جغرافیا - مکان و زمان

پاسخ صحیح : گزینه ب

۳۵- مهمترین رکن روابط معلم و دانش آموز در کلاس درس مطالعات چیست ؟

- الف) فضای احترام متقابل
ب) فضای احترام دانش آموز به معلم
ج) فضای احترام متقابل و شیوه های مشارکتی
د) فضای احترام معلم به دانش آموز

پاسخ صحیح : گزینه ج

۳۶- بهترین روش برای آموزش نه گفتن است.

- الف) ایفای نقش
ب) بحث گروهی
ج) سخنرانی
د) بارش فکری

پاسخ صحیح : گزینه ب

۳۷- فعالیت « دانش آموزان بطور گروهی خصوصیات یک دوست خوب را فهرست کنند و روی یک

مقوا بنویسند» به ترتیب کدام مهارت ، کاوشگری - اجتماعی و هوش را پرورش می دهد ؟

الف) کاوشگری بررسی - برقراری ارتباط ، مشارکت - هوش بیانی و زبانی

ب) برقراری ارتباط - کاوشگری و بررسی - هوش فضایی ، ادبی

ج) مشارکت - برقراری ارتباط - هوش فضایی ، ادبی

د) واکنش شخصی - برقراری ارتباط - هوش ادبی - زبانی

پاسخ صحیح : گزینه الف

۳۸- حاصل جمع تمام اجزای ترکیب شونده محیط شامل ماده و انرژی و اشیا زنده و غیرزنده کدام

است ؟

- الف) انرژی
ب) ذخیره کل
ج) دارایی
د) گزینه الف و ج

پاسخ صحیح : گزینه ب

۳۹- در برنامه درسی مطالعات اجتماعی کدام مورد در قالب پرورش مهارت ها نیست ؟

- الف) خلاقیت
ب) مشارکت
ج) کاوش و بررسی
د) عدالت جویی

پاسخ صحیح : گزینه د

۴۰- معلم کتاب مطالعات باید به همه گزینه ها توجه کند به جزء :

- (الف) به تربیت اجتماعی و مهارت زندگی
(ب) از روش ها و ابزار متنوع
(ج) از فضای مختلف برای آموزش
(د) آموزش با شرایط بین المللی بنیان گزاریم

پاسخ صحیح : گزینه د

۴۱- کدام گزینه درباره کاربرد درست نیست ؟

- (الف) کاربرگه ها در پایان کتاب درسی آمده اند
(ب) اغلب کاربرگه ها فعالیت در فرایند تدریس و در کلاس درس اجرا می شوند .
(ج) تمرین کاربرگه ها دانش ،شناخت و مهارت ها را توسعه می دهد .
(د) هیچکدام

پاسخ صحیح : گزینه د

۴۲- تمرین کاربرگه ها در نیز ابزاری مناسب هستند ؟

- (الف) ارزشیابی آموخته دانش آموز
(ب) شناخت و مهارت معلم
(ج) ارزشیابی آموخته معلمان
(د) هیچکدام

پاسخ صحیح : گزینه الف

۴۳- بسته آموزشی شامل چه چیزهایی است ؟

- (الف) راهبرد - تکلیف
(ب) نرم افزارها - سخت افزارها
(ج) راهبردها - مجموعه ها
(د) وسایل - کلیپ های تصویری

پاسخ صحیح : گزینه ب

۴۴- به فرایند جمع آوری اطلاعات از دانش آموزان و مقایسه عملکرد با معیار معین می باشد ؟

- (الف) سنجش
(ب) ارزشیابی
(ج) بررسی
(د) پژوهش

پاسخ صحیح : گزینه الف

۴۵- تنوع مطالب حاکی از چیست ؟

الف) تفاوت دانش آموزان ب) ایجاد جذابیت ج) تلفیق د) ترکیب

پاسخ صحیح : گزینه الف

۴۶- تضاد بین چه مواردی باعث تأثیرات نامطلوب بر دانش آموزان می شود ؟

الف) مدرسه و خانه ب) معلم و مدیر ج) دانسته معلم و محیط کتاب د) همه موارد

پاسخ صحیح : گزینه الف

۴۷- براساس برنامه علمی مطالعات به پنج حوزه تقسیم می شود

الف) نیازهای دانش آموزان ب) موضوعات کتاب ج) نیازهای علمی د) الف و ب

پاسخ صحیح : گزینه ج

۴۸- علت و معلول جزء کدام مفهوم کلیدی است ؟

الف) مکان و فضا ب) فرهنگ و هویت ج) نظام اجتماعی د) زمان ،تداوم ،تغییر

پاسخ صحیح : گزینه د

۴۹- روش را ابداع کرد

الف) بلانکو و فوگارتی- خرد در سه طبقه ب) فوگارتی و بلانکو - خرد در سه طبقه

ج) بلانکو - خرد در سه طبقه د) فوگارتی - خرد در سه طبقه

پاسخ صحیح : گزینه الف

۵۰- کدام گزینه جزو اهداف غایی درس مطالعات نیست ؟

الف) شکوفایی غریزه ب) تربیت انسان مؤمن ج) شکوفایی فطرت د) پرورش شهروند مطلوب

پاسخ صحیح : گزینه الف

۵۱- کدام مورد اساس و فهم گذشته را فراهم می کند؟

الف) خط زمان ب) مسیر رویدادها ج) منابع تاریخی د) الف و ب

پاسخ صحیح : گزینه د

سوالات تستی نهج القرآن

سوالات تستی درسنامه ۱ و ۲

۱- با توجه به اهمیت تعلیم و تربیت دینی، محور تعلیم و تربیت کدام مورد می باشد؟

۱. شکوفایی فطرت الهی
۲. رسیدن به حیات طیبه
۳. قرآن
۴. دستیابی به سواد قرآنی

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۲- فرایند دستیابی به توانایی خواندن، درک معنا و تدبر در آیات و آشنایی با معارف قرآن نامیده می شود.

۱. تربیت
۲. تدبر
۳. روانخوانی
۴. آموزش جامع قرآن

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۳- کدام مورد جزو اجزای سواد قرآنی نمی باشد؟

۱. تدبر
۲. درک معنا
۳. توانایی خواندن
۴. عمل صالح

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۴- در کدام گزینه به یکی از ثمرات سواد قرآنی اشاره شده است؟

۱. انس دائمی با قرآن
۲. درک معنای عبارات
۳. تقویت ایمان
۴. برخورداری از حد پایه

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۵- اولین و مهم ترین رکن سواد قرآنی کدام مورد می باشد؟

۱. تدبر در آیات
۲. مهارت خواندن
۳. انس با قرآن
۴. درک معنای عبارات

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۶- قاعده هرم سواد قرآنی کدام مهارت می باشد؟

۱. تعلیم و تربیت
۲. روخوانی
۳. انس با قرآن
۴. تدبر در قرآن

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۷- اولین تفاوت روخوانی با روانخوانی در چیست؟

۱. در نوع مهارت ۲. در نحوه آموزش ۳. در نحوه ارزشیابی ۴. در نحوه رفع اشکال

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۸- کدام گزینه ترتیب درست اجزای سواد قرآنی را نشان می دهد؟

۱. خواندن _ درک معنا _ تاویل ۲. خواندن _ درک معنا _ تدبر
۳. علاقه _ خواندن _ درک معنا ۴. علاقه _ خواندن _ تدبر

پاسخ صحیح گزینه ۲

۹- در قاعده هرم آموزش عمومی قرآن کریم کدام مورد وجود دارد؟

۱. مهارت روخوانی ۲. تدبر در آیات ۳. انس با قرآن ۴. درک معنا

پاسخ صحیح گزینه ۳

۱۰- کدام گزینه تفاوت مهارت روخوانی و روان خوانی را می رساند؟

۱. بخش خوانی ۲. کمی ۳. شنیداری ۴. عبارت های غیرتکراری

پاسخ صحیح گزینه ۳

۱۱- « کلی خوانی » در کدام یک از مهارت های خواندن قرآن یک ویژگی شمرده می شود؟

۱. روان خوانی ۲. روخوانی ۳. ترتیل ۴. تحقیق

پاسخ صحیح گزینه ۱

۱۲- کدام گزینه در رابطه با آموزش مهارت روخوانی صحیح تر است؟

۱. در زمان آموزش آن ، گوش دانش آموز درگیر است. ۲. یک مهارت شنیداری محسوب می شود.
۳. تعمیم پذیری به آیات و روایات وجود دارد. ۴. توجه دانش آموز نسبت به علائم پایین است.

پاسخ صحیح گزینه ۳

۱۳- کدام گزینه درباره اجزای سواد قرآنی نادرست است ؟

۱. یک نیاز همگانی است
۲. حد سواد قرآنی در حال رشد است
۳. حداقل سواد قرآنی به مهارت روخوانی منجر می شود
۴. سواد قرآنی از یک حد پایه برخوردار است

پاسخ صحیح گزینه ۳

۱۴- کدام مفهوم در آموزش جامع قرآن دیده نمی شود ؟

۱. موجب تقویت ایمان و عمل صالح می گردد
۲. به منظور انس و بهره گیری دائم با قرآن است
۳. برای آموزش قواعد روخوانی به کار می رود
۴. موجب مهارت خواندن قرآن می گردد

پاسخ صحیح گزینه ۳

۱۵- معلم پایه دوم ابتدایی ، در آموزش قرآن با کدام باید آغاز نماید ؟

۱. روخوانی
۲. روان خوانی
۳. پیام قرآنی
۴. انس با قرآن

پاسخ صحیح گزینه ۱

۱۶- در مهارت « روخوانی » آموزش قواعد به چه صورتی آموزش داده می شود ؟

۱. در حین بخش خوانی و شمرده خوانی
۲. در عبارت های تکراری
۳. در زیبایی خوانی و فصیح خوانی
۴. در حین معنای آیات قرآن

پاسخ صحیح گزینه ۱

۱۷- دانش آموز کلاس چهارم ابتدایی ، در حین خواندن قرآن ، یک عبارت جداگانه و غیر تکراری را می خواند ؛ او کدام مهارت را آموزش می بیند ؟

۱. روان خوانی
۲. روخوانی
۳. تجوید
۴. صوت و لحن

پاسخ صحیح گزینه ۲

سوالات تستی درسنامه ۳ و ۴

۱- کدام عامل در تقویت آموزش به شیوه دیداری تأثیر بسزایی دارد؟

۱. استفاده از لوحه
۲. آموزش با استفاده از کتاب درسی
۳. بهره گیری از کتاب گویا
۴. مکث قابل توجه و اشاره همراه با تأکید

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۲- یکی از مشکلات آموزش به شیوه شنیداری است.

۱. فرار بودن مطالب
۲. تعمیم پذیری ضعیف به آیات جدید
۳. عدم توجه به حرکات
۴. عدم تقویت قوه دیداری

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۳- جزء جدایی ناپذیر آموزش به شیوه دیداری کدام مورد می باشد؟

- ۱- لوحه
- ۲- کتاب گویا
- ۳- کتاب راهنمای معلم
- ۴- نرم افزارهای آموزشی

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۴- فوت کوزه گری کار با لوحه چیست؟

۱. صحیح خواندن عبارات
۲. مکث قابل توجه بین بخش ها
۳. شرطی سازی چشم فراگیر
۴. تقویت قوه دیداری

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۵- هدف از روخوانی قرآن در دوره ابتدایی کدام است؟

- ۱- انس با قرآن
- ۲- تدبر در قرآن
- ۳- بخش بخش خوانی
- ۴- صحیح خوانی عبارات

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۶- جهت آموزش کدام نماد بیان می کنیم هر گاه این علامت روی حرفی قرار بگیرد این حرف با حرکت قبل از خودش در یک بخش خوانده می شود؟

- ۱- علامت تشدید
- ۲- علامت تنوین
- ۳- علامت مد
- ۴- علامت سکون

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۷- بعد از آموزش کدام نماد به دانش آموزان توضیح می دهیم که کسره (—) دوم به نمایندگی از نون ساکن آمده است؟

۱. تنوین —
۲. التقای ساکنین
۳. تنوین —
۴. علامت سکون

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۸- در آموزش کدام نماد بیان می کنیم که صدای آن شبیه حرف «ع» است؟

۱. تنوین
۲. همزه
۳. حرف مشدد
۳. حروف ناخوانا

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۹- با توجه به اهمیت آموزش قرآن به شیوه دیداری، اشکال اینکه دانش آموزان آیه شریفه «الحمد لله رب العالمین» را به اشتباه «الحمد لله رب العالمین» می خوانند کدام است؟

۱. مکث زیاد بین حرف و حرکت

۲. عدم استفاده از کتاب گویا

۳. گوش دانش آموز آیات را شنیده اما چشم آن ها آیات را ندیده

۴. چشم دانش آموز آیات را دیده اما گوش آنها آیات را نشنیده

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۱۰- یکی از راه های تقویت آموزش در روش دیداری کدام مسئله می باشد؟

۱. انس با قرآن
۲. بخش بخش خواندن

۳. درک معانی آیات
۴. مکث و اشاره همراه با تأکید

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۱۱- با توجه به اهمیت استفاده از لوحه آموزشی در دوره ابتدایی، اثر استفاده از این ابزار آموزشی چیست؟

۱. شرطی سازی چشم فراگیر
۲. تقویت قوه دیداری فراگیر

۳. انس با قرآن
۴. درک معنای عبارات قرآنی

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۲- هدف از روخوانی قرآن در دوره ابتدایی کدام مورد می باشد؟

۱. انس با قرآن ۲. روان خوانی ۳. فهم تدریجی قرآن ۴. صحیح خواندن عبارات

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۱۳- فوت کوزه گری در استفاده از لوحه آموزشی چیست؟

۱. روانخوانی ۲. برقراری ارتباط عاطفی با قرآن
۳. مکث قابل توجه بین بخش ها ۴. بخش بخش خوانی

پاسخ صحیح : گزینه ۳

۱۴- در کدام گزینه به یکی از نکات آموزش قواعد روخوانی اشاره شده است؟

۱. پرهیز از قاعده محوری
۲. آموزش قاعده هنگام روانخوانی
۳. توجه و تأکید بر قواعد تجویدی هنگام آموزش
۴. آموزش قواعد اهمیت ندارد و به آن ها توجه نمی کنیم

پاسخ صحیح : گزینه ۱

۱۵- جهت آموزش کدام علامت بیان می کنیم « هرگاه این علامت را دیدیم باید آن را با حرکت قبل از خودش بخوانیم » ؟

۱. حروف ناخوانا ۲. علامت سکون ۳. همزه ۴. تنوین

پاسخ صحیح : گزینه ۲

۱۶- از حرف « ع » برای آموزش کدام نماد استفاده می کنیم؟

۱. سکون ۲. تنوین ۳. پایه همزه ۴. همزه

پاسخ صحیح : گزینه ۴

۱۷- کدام گزینه جزو اصول آموزش نماز می باشد؟

۱. اصل تمرین و تدریج
۲. اصل درک معانی
۳. اصل انس با نماز
۴. اصل برقراری ارتباط عاطفی با نماز

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۱۸- با قرار گرفتن کدام علامت روی حروف، این حروف هیچ حرکتی ندارند و با حرکت قبل از خود خوانده می شوند؟

۱. وقف
۲. تنوین
۳. تشدید
۴. سکون

پاسخ صحیح: گزینه ۴

سوالات تستی درسنامه ۵ و ۶

۱- کدام مورد مکمل بخش خوانی از روی لوحه می باشد؟

۱. آموزش نماد جدید
۲. شمرده خوانی از روی کتاب
۳. تصویرخوانی
۴. اشاره به حرکات

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۲- هدف از کار با لوحه کدام مورد می باشد؟

۱. شرطی سازی چشم فراگیر نسبت به حرکات
۲. آموزش اشاره به حرکات
۳. تقویت قوه دیداری
۴. شمرده خوانی

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۳- جدا کردن کامل نشانگر از لوحه پس از هر اشاره بیانگر کدام یک از نکات کلیدی در آموزش لوحه

می باشد؟

۱. رعایت اشاره ثابت و متحرک
۲. مکث قابل توجه بین بخش ها
۳. اشاره همراه با غلو
۴. اشاره همراه با بخش خوانی

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۴- کدام مورد در دوره ابتدایی بر آموزش قرائت زیبای آیات تقدم دارد؟

۱. روانخوانی
۲. انس با قرآن
۳. تدبر در قرآن
۴. روخوانی

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۵- وسیله ای مفید برای دستیابی به مهارت قرآن قرآن محسوب می شود؟

۱. کتاب درسی
۲. لوحه آموزشی
۳. کتاب گویا
۴. راهنمای معلم

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۶- اشاره به تنوین _____ جزو کدام یک از اشارات می باشد؟

۱. اشاره ثابت
۲. اشاره متحرک
۳. اگر بالای حروف خوانا باشد متحرک است
۴. اگر بالای حروف ناخوانا باشد متحرک است

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۷- کدام مورد جزو اشارات متحرک نمی باشد؟

۱. اشاره از حرکت کوتاه به سوی حرف ساکن
۲. اشاره از حرف به سوی صدای کشیده
۳. اشاره از حرف به سوی علامت تنوین
۴. اشاره به تشدید در بخش های دارای حرف مشدد

پاسخ صحیح: گزینه ۳

۸- سنگ بنای مهارت خواندن قرآن چیست؟

۱. تدبر در قرآن
۲. انس با قرآن
۳. روخوانی
۴. اشاره فنی و صحیح به حرف و حرکات

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۹- جهت رفع کدام یک از علل بروز مشکلات روخوانی از روش مقایسه این موارد با معادل های فارسی استفاده می کنیم؟

۱. عجله و شتابزدگی
۲. نمادها و ترکیبات جدید و نامأنوس
۳. وجود حروف ناخوانا
۴. کم توجهی به حروف و حرکات و کلی خوانی

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۱۰- جهت رفع مشکل عجله و شتابزدگی در روخوانی از کدام روش استفاده می کنیم؟

۱. استفاده از برخوردهای مناسب مانند تشویق و خوشرویی
۲. از دانش آموز می خواهیم عبارت را آرام و شمرده بخواند
۳. از دانش آموز می خواهیم عبارت را جمله به جمله بخواند
۴. با معادل سازی عبارات و تذکر به دانش آموز

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۱۱- کدام گزینه به یکی از روش ها صحیح رفع اشکالات روخوانی اشاره می کند؟

۱. بخش خوانی
۲. کلی خوانی
۳. اشاره صحیح
۴. با تذکر از دانش آموز می خواهیم مجدد بخواند

پاسخ صحیح: گزینه ۱

۱۲- کلید ورود به دریای قرآن چیست؟

۱. گوش دادن
۲. تدبر کردن
۳. تفکر
۴. خواندن

پاسخ صحیح: گزینه ۴

۱۳- در صورتی که دانش آموز مهارت های پایه در قرآن را نداشته باشد و هنگام خواندن آیاتی که به هم متصل می شوند دچار مشکل است از کدام روش جهت رفع این مشکل استفاده می کنیم؟

۱. از روش مقایسه عبارت صحیح با عبارت اشتباه استفاده می کنیم

۲. عبارت مورد نظر را روی تابلو می نویسیم و با اشاره صحیح حرکات و محل اتصالات را آموزش می دهیم

۳. به دانش آموز فرصت می دهیم تا با دقت در حرکات عبارت را مجدد بخواند

۴. از نفر بعدی می خواهیم که عبارت را بخواند

پاسخ صحیح: گزینه ۲

۱۴- در کدام حالت تدریس ما موفق نبوده است؟

۱. تدبر در قرآن صورت نگیرد

۲. دانش آموزان در خواندن قرآن پیشرفت نمایند اما در معانی آن تفکر نکنند

۳. انس با قرآن صورت نگیرد

۴. به معانی آیات و عبارات توجه نشود

پاسخ صحیح: گزینه ۳

سوالات تستی درسنامه ۱

۱- سازماندهی محتوای علوم ابتدایی تا چه دوره ایی به صورت تلفیقی است؟

- (۱) پایان دوره ابتدایی و متوسطه دوم
(۲) پایان دوره متوسطه اول
(۳) پایان دوره متوسطه دوم
(۴) پایان دوره ابتدایی و متوسطه اول

پاسخ صحیح گزینه ۴

۲- منظور از اینکه رویکرد علوم ابتدایی باید تماتیک باشد چیست؟

- (۱) بر اساس تجربیات شخصی یادگیرنده باشد.
(۲) بر اساس مهارت های زندگی و اجتماعی باشد.
(۳) بر اساس بستر زندگی واقعی فرد باشد.
(۴) بر اساس تولیدات رسانه های یادگیری باشد.

پاسخ صحیح گزینه ۳

۳- مهمترین و اصلی ترین مهارتی که کودک یا دانش آموز باید کسب کند چیست؟

- (۱) مهارت تجربه کردن
(۲) مهارت تصمیم گیری هوشمندانه
(۳) مهارت تلفیق کردن علم و عمل
(۴) مهارت به روز کردن و پردازش اطلاعات

پاسخ صحیح گزینه ۲

۴- دو وظیفه اصلی علوم تجربی در قبال دانش آموز کدام است؟

- (۱) ایجاد علاقه مندی- کسب مهارت کافی
(۲) توان فرضیه سازی- ایجاد علاقه مندی
(۳) توان فرضیه سازی- توان پردازش اطلاعات
(۴) کسب مهارت کافی- کسب بینش علمی

پاسخ صحیح گزینه ۱

۵- «مرتبط ساختن محتوای یادگیری با کاربرد های واقعی» مربوط به کدام یک از جهت گیری های علوم تجربی ابتدایی می باشد؟

- (۱) زمینه محوری
(۲) سازماندهی محتوا و آموزش
(۳) یادگیری های مشترک
(۴) سواد علمی فناورانه

پاسخ صحیح گزینه ۲

۶- تعریف علوم تجربی با کدامیک از موارد زیر ارتباطی ندارد؟

(۱) واقعیت های هستی (۲) کشف فعل خداوند

(۳) کوشش انسان (۴) پرداختن به جانوران و گیاهان

پاسخ صحیح گزینه ۴

۷- برای اینکه دانشآموز بتواند از طریق فراگیری علوم، روش های شناخت دنیای اطراف خود را بهبود بخشد نیازمند کسب چه نوع توانمندی می باشد؟

(۱) مرتبط ساختن تجارب خود با دیگران (۲) به کارگیری علوم در زندگی روزمره

(۳) پرداختن به آزمایش های عملی علوم (۴) درک دنیای اطراف از طریق تصمیم گیری هوشمندانه

پاسخ صحیح گزینه ۱

۸- کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(۱) انجام آزمایش ها هیچ تاثیری در اصلاح عقاید کودکان ندارد.

(۲) انجام آزمایش موجب می شود کودکان نسبت به «حقیقت» شک کنند.

(۳) می آموزند هیچ عقیده ای وجود ندارد مگر اینکه صحت آن از طریق آزمایش ثابت شده باشد.

(۴) اگر کودک به حال خود گذاشته شود عقایدی که کسب می کند بیشتر علمی هستند.

پاسخ صحیح گزینه ۲

۹- کدام یک از موارد زیر مربوط به فرآورده علوم می باشد؟

(۱) نظریه تکامل (۲) تاثیر محیط تاریک بر رشد کپک

(۳) بررسی میزان نور در رشد گیاه (۴) تاثیر وجود تعداد لامپ های متفاوت در میزان نور مدار موازی

پاسخ صحیح گزینه ۱

سوالات تستی درسنامه ۲

۱- وجه اصلی تمایز علوم تجربی با سایر مواد درسی در چیست؟

(۱) فعالیت هایی که در ضمن آنها دانش آموز با فرضیه سازی آشنا می شود.

(۲) فعالیت هایی که در ضمن آنها کودک با بررسی علمی و مشاهده اشیای اطراف عقایدی کسب می کند.

(۳) فعالیت هایی که در ضمن آنها کودک با مشاهده محیط پیرامون قدرت مشاهده گری را می آموزد.

(۴) فعالیت هایی که در ضمن آنها کودک علم را در بستر زندگی واقعی پیاده می کند.

پاسخ صحیح گزینه ۲

۲- این جمله از کیست : آموزش نمی تواند در خلاء اتفاق بیفتد بلکه نیازمند بافت و زمینه ایی در زندگی مخاطب می باشد؟

(۱) آروبل (۲) هالبروک (۳) پیاژه (۴) تامسون

پاسخ صحیح گزینه ۲

۳- کدام نوع یادگیری مقدمه ایی بر یادگیری مفهومی پایدار است؟

(۱) یادگیری شرطی (۲) یادگیری مشارکتی و تعاملی

(۳) یادگیری از طریق ابزار و رسانه (۴) یادگیری با استفاده از فناوری های نوین

پاسخ صحیح گزینه ۲

۴- در این رویکرد برای دانش آموزان موقعیت هایی فراهم می شود تا یادگیرنده با انجام آزمایش و

فعالیت یا جمع آوری داده ها درباره موضوع به فعالیت بپردازد؟

(۱) پژوهشگری (۲) مشارکتی (۳) مسئله محور (۴) کاوشگری

پاسخ صحیح گزینه ۴

۵- در فعالیت های آموزشی زمینه محور کدام گزینه دلیلی بر ارتباط این رویکرد با زندگی روزمره دانش آموز می باشد؟

(۱) باعث بروز کشف و خلاقیت در کودک شود. (۲) رویکرد مسئله محور داشته باشد.

(۳) کودک را به تصور یک آینده مجازی بکشانند. (۴) موجب ارتباط بین تئوری و عمل شود.

پاسخ صحیح گزینه ۲

۶- اصلی ترین بخش کاوشگری..... است.

- (۱) فرضیه سازی (۲) پرسش کردن (۳) آزمایش کردن (۴) پردازش داده ها

پاسخ صحیح گزینه ۲

۷- هالبروک بر چه نوع آموزشی تاکید داشته است؟

- (۱) آموزش معنادار (۲) آموزش زمینه محور (۳) آموزش فعال (۴) آموزش تلفیقی

پاسخ صحیح گزینه ۲

۸- کدام مورد جزء فعالیت های آموزشی زمینه محور نمی باشد؟

- (۱) استفاده از نتایج آموخته ها در زندگی (۲) کاربرد داشتن (۳) قابل تجربه و آزمایش بودن (۴) تشویق دانش آموز به کار فردی

پاسخ صحیح گزینه ۴

۹-..... مقدمه یادگیری مفهومی پایدار است.

- (۱) یادگیری مشارکتی (۲) یادگیری فردی (۳) یادگیری فعال (۴) یادگیری معکوس

پاسخ صحیح گزینه ۱

۱۰- بخش اصلی کاوشگری مربوط به چه مسئله ایی است؟

- (۱) فرضیه سازی (۲) پرسش کردن (۳) آزمایش کردن (۴) مرتبط ساختن اطلاعات با یکدیگر

پاسخ صحیح گزینه ۲

۱۱- استفاده از چه شیوه ایی در آموزش علوم توسط معلم، باعث موثر شدن آموزش علوم می شود؟

- (۱) استفاده از روش تدریس های فعال
(۲) استفاده از شیوه های واحد در آموزش موضوعات مختلف
(۳) استفاده از شیوه های تدریس متفاوت در هر موضوع

۴) استفاده از آزمایش و کاوشگری بعنوان پایه و اساس تدریس

پاسخ صحیح گزینه ۲

۱۲- در فعالیت های آموزشی زمینه محور ، اینکه بتواند دانش آموز را به تصور یک آینده مجازی بکشاند مربوط به کدام مورد می باشد؟

۲) کاربرد داشتن

۱) ارتباط با زندگی روزمره

۴) رویکرد پژوهش محور داشتن

۳) قابل آزمایش و تجربه بودن

پاسخ صحیح گزینه ۲

سوالات تستی درسنامه ۳

۱- چه عاملی مدرسه و معلم را به یک واحد آموزشی یا معلم کارآمد و موفق تبدیل می کند؟

- (۱) عملکرد معلم (۲) عملکرد دانش آموز (۳) عملکرد مدرسه (۴) تمام موارد

پاسخ صحیح گزینه ۲

۲- «نتایجی است که انتظار می رود دانش آموز پس از درگیر شدن با فعالیت های یادگیری، توانایی خود در دانش کسب شده را در موقعیت های جدید نشان دهد.» این جمله بیانگر چیست؟

- (۱) پیامد ارزشیابی (۲) پیامد یادگیری (۳) یادگیری معنا دار (۴) یادگیری مشارکتی و تعاملی

پاسخ صحیح گزینه ۲

۳- بر اساس رویکرد پیامد یادگیری.....

(۱) محیط مدرسه تنها محل تحقق هدف است.

(۲) مدرسه به همراه آزمایشگاه های داخل و خارج از آن تنها محل تحقق هدف هستند.

(۳) بهترین محل تحقق هدف محیط خانواده است.

(۴) محیط مدرسه و محیط های اجتماعی خارج از مدرسه بهترین محل تحقق هدف هستند

پاسخ صحیح گزینه ۴

۴- هرچه برای دانش آموز..... بیشتر فراهم شود یادگیری عمیق تر می شود.

(۱) زمینه برای انجام آزمایشات (۲) فرصت برای تجربه کردن

(۳) بکارگیری روش تدریس های فعال (۴) بحث و مشارکت گروهی و تعاملی

پاسخ صحیح گزینه ۲

۵- در یادگیری معنادار مهمترین عامل..... است زیرا در سنین پایین فرد دارای تفکر..... می باشد.

(۱) دیدن- عینی (۲) شنیدن - انتزاعی

(۳) لمس کردن - صوری (۴) آزمایش کردن- پیش عملیاتی

پاسخ صحیح گزینه ۱

۶- ارتباط داشتن دانش آموز با محیط مدرسه و خارج از مدرسه در جهت تحقق پیامد های یادگیری بر کدام یک از پیش فرض های زیر استوار نیست؟

- (۱) تجربه یادگیری را عمق می بخشد. (۲) فرد از همه جا فرا می گیرد.
(۳) انجام صحیح آزمایشات شیوه موثر تحقق هدف هاست. (۴) دیدن موثر تر از شنیدن است.

پاسخ صحیح گزینه ۳

۷- کدام گزینه در مورد نقش معلم در فرآیند آموزش صحیح نمی باشد؟

- (۱) گفتگو با دانش آموز در زمینه اطلاعات و آموخته های پیشین
(۲) تسهیل آگاهی دانش آموز نسبت به نظام شناختی خود
(۳) مطالعه و تردید در مورد دانش و تجربیات کسب شده
(۴) گسترش آگاهی دانش آموز نسبت به اشیا و پدیده ها

پاسخ صحیح گزینه ۱

۸- مواجهه شدن با مسئله و تلاش برای حل آن چه مهارتی را در فرد به وجود می آورد؟

- (۱) فرضیه سازی (۲) پژوهشگری (۳) کاوشگری (۴) پرسشگری

پاسخ صحیح گزینه ۲

۹- در کتاب درسی علوم تجربی ابتدایی کدام بخش با هدف آموزش دانش آموزان با مشاغل قرار داده شده است؟

- (۱) آداب و مهارت های زندگی (۲) کار و فناوری (۳) علم و زندگی (۴) بخش غیر تجویزی

پاسخ صحیح گزینه ۲

۱۰- در پیامد یادگیری دانش آموز توانایی خود را در مورد دانش کسب شده چگونه نشان می دهد؟

- (۱) در کلاس درس (۲) در زندگی روزمره (۳) در فعالیت های آزاد (۴) در موقعیت های جدید

پاسخ صحیح گزینه ۴

۱۱- در چه صورتی ضرورت پژوهشگری و ارتباط فراگیر با جامعه در طول آموزش های رسمی بیشتر احساس می شود؟

- ۱) نظر داشتن به اینکه فرد برای پیشرفت در دنیا آفریده شده است.
- ۲) نظر داشتن به اینکه فرد برای زندگی فردی و جمعی باید تربیت شود.
- ۳) نظر داشتن به اینکه فرد برای زندگی در جامعه باید تربیت شود.
- ۴) نظر داشتن به اینکه فرد همواره در تلاش برای کشف حقایق هستی است.

پاسخ صحیح گزینه ۳

۱۲- پیامد های یادگیری به کمک چه عاملی قابل سنجیدن هستند؟

- ۱) ملاک ها و سطوح عملکردی
- ۲) آموزش واقعیت ها
- ۳) آموزش مفاهیم و مهارت های اساسی
- ۴) تجزیه و تحلیل یافته ها و اطلاعات

پاسخ صحیح گزینه ۱

سوالات تستی درسنامه ۴

۱- کدام یک از موارد زیر از ویژگی های ارزشیابی مستمر می باشند؟

(۱) در پایان هر دوره آموزشی انجام می شود.

(۲) از نتایج آن برای ادامه فرآیند تدریس استفاده نمی شود.

(۳) برای قضاوت درباره ارتقای دانش آموز به پایه بالاتر استفاده می شود.

(۴) این ارزشیابی در فرآیند آموزش نقش مهمی دارد.

پاسخ صحیح گزینه ۴

۲- برای اینکه معلم بداند چه چیزی را ارزشیابی می کند باید هر مرحله آموزش را بداند تا وضعیت دانش آموز را بر اساس آن ارزیابی کند.

(۱) هدف (۲) اطلاعات و داده ها (۳) نتایج (۴) عملکرد دانش آموز

پاسخ صحیح گزینه ۱

۳- در کدام یک از سطوح اهداف یادگیری برخی از دانش آموزان به مطالب درسی دست خواهند یافت؟

(۱) سطح ۱ (۲) سطح ۲ (۳) سطح ۳ (۴) سطح ۴

پاسخ صحیح گزینه ۳

۴- جهت گیری برنامه درسی علوم تجربی و چگونگی عملیاتی شدن رویکرد های جدید برنامه، در چه بخشی از کتاب راهنمای معلم علوم تبیین شده است؟

(۱) کلیات (۲) اهداف (۳) درس در یک نگاه (۴) دانستنی معلم

پاسخ صحیح گزینه ۱

۵- ضرورت آموزش هر یک از درس ها در قالب بیان شده است.

(۱) نکات آموزشی (۲) پیامدها (۳) درس در یک نگاه (۴) دانستنی معلم

پاسخ صحیح گزینه ۳

۶- ملاک های ارزشیابی که در جدول ارزشیابی مد نظر قرار میگیرند برگرفته از..... است.

- (۱) پیامدهای یادگیری (۲) اهداف آموزشی (۳) نوع روش تدریس معلم (۴) کلیات

پاسخ صحیح گزینه ۱

۷- "فرآیند جمع آوری اطلاعات از آموخته های دانش آموزان و قضاوت در مورد این آموخته ها" بیانگر..... است.

- (۱) آزمون کتبی (۲) ارزشیابی (۳) پژوهشگری (۴) کاوشگری

پاسخ صحیح گزینه ۲

۸- ارزشیابی یک..... است که زمان اجرا و انجام آن به اندازه زمان است.

- (۱) فرایند - مطالعه (۲) فرآورده - یادگیری (۳) فرآیند - آموزش (۴) فرآورده - تحقیق و کاوش

پاسخ صحیح گزینه ۳

۹- کدام گزینه بیانگر ارزشیابی مستمر نیست؟

- (۱) در این فرآیند پیشرفت هر دانش آنوز اصل قرار میگیرد.
(۲) تفاوت های فردی دانش آموزان مد نظر معلم قرار میگیرد.
(۳) معلم از جایی شروع می کند که دانش آموزان در آن ایستاده اند.
(۴) دانش آموزان در مقایسه با یکدیگر به پیشرفت می رسند.

پاسخ صحیح گزینه ۴

۱۰- سنجش مستمر ثبت اطلاعات فقط زمانی مفید است که از آن اطلاعات به عنوان استفاده شود.

- (۱) منبع و مآخذ طراحی مرحله بعد تدریس (۲) منبع و مآخذ طراحی سوالات امتحانی
(۳) منبع و مآخذ بررسی پیشرفت دانش آموزان (۴) منبع و مآخذ قضاوت برای ارتقای دانش آموز به پایه بالاتر

پاسخ صحیح گزینه ۱

تست درسنامه ۱

۱- هدف اصلی فعالیت‌های آموزشی در هر کشور چیست؟

- الف) پیشرفت کشور
ب) توسعه‌ی انسانی
ج) پیشرفت آموزش و پرورش
د) گزینه الف و ب

پاسخ گزینه ب

۲- متخصصین موضوعی کدام یک از موارد آورده شده را تهیه می‌کنند؟

- الف) ارزشیابی آموزشی
ب) ساختار آموزشی
ج) برنامه‌های آموزشی
د) هدف‌های آموزشی

پاسخ گزینه ج

۳- هدف از آموزش ریاضی چیست؟

- الف) پرورش نخبه‌های ریاضی
ب) علاقه مندی به ریاضی
ج) کشف استعدادهای ریاضی
د) بهتر زندگی کردن دانش آموزان

پاسخ گزینه ج

۴- ساعات تدریس و ارزشیابی آموزشی را چه کسانی تعریف می‌کنند؟

- الف) معلمان
ب) متخصصین موضوعی
ج) متخصصین آموزشی
د) معلمان و معاونین آموزشی

پاسخ گزینه ج

۵- کدام گزینه از دلایل ارائه‌ی برنامه‌ی درسی جدید ریاضی نمی‌باشد؟

- الف) نتایج آزمون‌های بین‌المللی
ب) تحولات و تغییرات اجتماعی
ج) رشد آموزش ریاضی و رویکرد جدید آموزش ریاضی
د) قدرت بالای دانش آموزان در پاسخگویی به سوالات

پاسخ گزینه د

۶- آموزش و یادگیری فقط از راه تعقل و درک و فهم تحقق می‌یابد از چه کسی است؟

- (الف) امام صادق (ع) (ب) امام علی (ع)
(ج) پیامبر اکرم (ص) (د) امام محمد باقر (ع)

پاسخ گزینه ب

۷- برنامه‌ی آموزش ریاضی بر چه مبنایی بنا شده است؟

- (الف) حل مسئله (ب) عقل و منطق (ج) تفکر و استدلال (د) اثبات

پاسخ گزینه ب

۸- اولین گام‌های آموزش رسمی در چه دوره‌ای شکل می‌گیرد؟

- (الف) پیش از دبستان (ب) پایه‌ی اول ابتدائی
(ج) دوره‌ی ابتدائی (د) گزینه‌ی الف و ب

پاسخ گزینه ج

۹- کدام گزینه از استانداردهای ریاضی نمی‌باشد؟

- (الف) حل مسئله
(ب) اثبات و استدلال
(ج) گفتمان ریاضی و اتصال پیوندهای موضوعی و مفهومی
(د) ارزشیابی آموزشی

پاسخ گزینه د

۱۰- با توجه به ضرورت و اهمیت آموزش ریاضی، کدام گزینه پایه‌ی اصلی کارآمدی نیروی انسانی می‌باشد؟

- (الف) عقل و منطق (ب) دانش ریاضی مناسب
(ج) آموزش ریاضی مناسب (د) گزینه ب و ج

پاسخ گزینه د

۱۱- علت اینکه ریاضی را زبان علم می‌دانیم چیست؟

(الف) زیرا هر آنچه را می‌بینیم باید توصیف کنیم

(ب) زیرا از ریاضی برای حل مسئله استفاده می‌شود

(ج) زیرا ریاضی دارای نظم و سازگاری درونی است

(د) همه‌ی موارد

پاسخ گزینه د

۱۲- با توجه به رویکرد درس ریاضی چند گزینه بدرستی آمده است؟

• رسالت آموزش و پرورش از فعل به قوه درآوردن استعدادهاست

• رویکرد اصلی درس ریاضی فرهنگی - تربیتی است

• برخی از دانش آموزان توانایی کسب و کشف معارف بشری را دارند

(الف) ۱ مورد (ب) ۲ مورد

(ج) ۳ مورد (د) همه‌ی موارد اشتباه هستند

پاسخ گزینه الف

۱۳- رویکرد برنامه‌ی درسی ریاضی توجه ویژه‌ای به رشد ذهنی دانش آموزان در چه دوره‌ای دارد؟

(الف) ابتدائی (ب) متوسطه (ج) راهنمائی (د) الف و ب

پاسخ گزینه د

۱۴- توانایی فکری دانش آموزان در چه دوره‌ای در پایین ترین سطح عقلانی قرار دارد؟

(الف) ابتدائی (ب) متوسطه (ج) راهنمائی (د) الف و ب

پاسخ گزینه الف

۱۵- رشد پایه ریاضی ناب و قوی از چه دوره‌ای شروع می‌شود؟

(الف) پیش دبستانی (ب) دبستان (ج) راهنمائی (د) متوسطه

پاسخ گزینه الف

۱۶- باور دانش آموزان دربارهی معنی ریاضی، دلیل یادگیری این علم در چه دوره‌ای شکل می‌گیرد؟

الف) پیش دبستانی ب) دبستان ج) راهنمایی د) متوسطه

پاسخ گزینه ب

۱۷- برنامه‌ی دوره‌ی عمومی ریاضی برچه پایه‌ای استوار شده است؟

الف) دانش ریاضی رسمی ب) گسترش شهود

ج) دانش ریاضی غیر رسمی د) گزینه ب و ج

پاسخ گزینه د

۱۸- کدام مورد از دلایل ارائه برنامه درسی ریاضی جدید نمی باشد؟

الف) رشد آموزش ریاضی ب) نیاز جدید دانش آموزان

ج) توانایی ذهنی دانش آموزان د) رویکردهای جدید آموزش ریاضی

پاسخ گزینه ۳

۱۹- کدام گزینه مربوط به تعریف ریاضیات نمی باشد ؟

الف) علمی است به منظور پرورش نظم فکری

ب) علمی است که دارای نظم و سازگاری درونی و بیرونی

ج) علمی است به منظور بالا بردن قدرت اندیشیدن

د) علمی است به منظور بالا بردن استدلال منطقی و نیز خالقیت ذهنی

پاسخ گزینه ۲

۲۰- رویکرد اصلی حاکم بر برنامه درس ملی می باشد و بر چه موردی تاکید کرده است؟

الف) فرهنگی ، تربیتی - اکتشاف ب) فرهنگی ، تربیتی - حل مسئله

ج) فرهنگی ، تربیتی - بازسازی مستمر تجربه د) فرهنگی ، تربیتی - فرصت یاد دهی ، یادگیری

پاسخ گزینه ۲

راهنمای آزمون استخدامی ۱۴۰۳

۲۱- در کدام گزینه استانداردهای ریاضی به درستی بیان شده است؟

- الف) حل مسئله
ب) اتصال پیوندهای موضوعی ، مفهومی
ج) اثبات و استدلال ، گفتمان ریاضی
د) همه موارد

پاسخ گزینه ۴

۲۲- کدام گزینه مربوط به متخصصین آموزشی می باشد ؟

- الف) کتاب های درسی
ب) برنامه آموزشی
ج) ساعات تدریس
د) برنامه درسی

پاسخ گزینه ۳

۲۳- شکل و ساختار آموزشی در حوزه مطالعه ی کدام گروه از متخصصین می باشد ؟

- الف) متخصصین موضوعی
ب) متخصصین اداری
ج) متخصصین مالی
د) متخصصین آموزشی

پاسخ گزینه ۴

۲۴- اساس برنامه درس ریاضی بر چه مبنایی بنا شده است؟ و اولین گام آموزش رسمی در چه دوره ای اتفاق می افتد؟

- الف) حل مسئله، دوره ابتدایی
ب) منطق و عقل، دوره ابتدایی
ج) حل مسئله ، دوره پیش دبستانی
د) منطق و عقل ، دوره پیش دبستانی

پاسخ گزینه ۲

۲۵- رسالت آموزش و پرورش چیست و از چه طریقی امکان پذیر است ؟

- الف) از قوه به فعل در آوردن و شکوفا کردن استعداد الهی ، حل مسئله
ب) از فعل به قوه در آوردن و شکوفا کردن استعداد الهی، حل مسئله
ج) از قوه به فعل در آوردن و شکوفا کردن استعداد الهی، یاد دهی - یادگیری
د) از فعل به قوه در آوردن و شکوفا کردن استعداد الهی ، یاد دهی - یاد گیری

پاسخ گزینه ۳

۲۶- برنامه دوره عمومی بر چه پایه ای بنا شده است؟

الف) گسترش و شهود

ب) حل مسئله و اکتشاف

ج) دانش ریاضی غیر رسمی

د) گزینه الف و ج

پاسخ گزینه ۴

۲۷- رشد پایه ریاضی ناب و قوی از چه دوره ای ضروری است ؟

الف) ابتدایی

ب) پیش از دبستان

ج) راهنمایی

د) متوسطه

پاسخ گزینه ۲

تست درسنامه ۳ و ۴

۱- کدام گزینه از اهداف کلی دوره‌ی ابتدایی نمی‌باشد؟

- الف) آشنایی با مفاهیم آماری و احتمالی
- ب) آشنایی با روش‌های آماری برای نمایش و تحلیل داده‌ها و ارزیابی و نتیجه‌گیری
- ج) آشنایی با تاریخ ریاضی اسلامی و ملی
- د) ایجاد نگرش مثبت نسبت به ریاضی به عنوان یک علم مفید و کارآمد

پاسخ گزینه ب

۲- کدام گزینه اهداف درس ریاضی را کامل بیان می‌کند؟

- الف) دانشی، مهارتی، نگرشی، فرایندی
- ب) دانشی، مهارتی، نگرشی، فرایندی، حل مسئله
- ج) مهارتی، فرایندی، شناختی، نگرشی
- د) مهارتی، دانشی، حل مسئله، گفتمان ریاضی، نگرشی

پاسخ گزینه الف

۳- برای درک مناسب از ریاضی و عمل به آن از چه مهارتی استفاده می‌شود؟

- الف) دانشی
- ب) فرایندی
- ج) نگرشی
- د) مهارتی

پاسخ گزینه ب

۴- کدام یک از مهارت‌های ریاضی همانند روح مفاهیم و موضوعات ریاضی هستند؟

- الف) نگرشی
- ب) دانشی
- ج) مهارتی
- د) فرایندی

پاسخ گزینه د

۵- کدام گزینه اهداف فرایندی را بطور کامل آورده است؟

- الف) نمایش ریاضی، ارتباط مفهومی، ارتباط کلامی، استدلال و اثبات حل مسئله
- ب) گفتمان ریاضی، ارتباط مفهومی، استدلال و اثبات، حل مسئله
- ج) ارتباط مفهومی، ارتباط کلامی، استدلال و اثبات، راهبرد، حل مسئله

(د) حل مسئله، راهبرد، استدلال و اثبات، ارتباط کلامی، ارتباط مفهومی

پاسخ گزینه الف

۶- در ریاضی کدام گزینه همانند جسم هستند؟

الف) مهارت‌های فرایندی (ب) مفاهیم و موضوعات

ج) مهارت‌های دانشی (د) مهارت‌های نگرشی

پاسخ گزینه ب

۷- کدام مهارت کمک بسیاری به درک بهتر مطالب و برقراری ارتباط با دیگران می‌کند؟

الف) ارتباط مفهومی (ب) ارتباط کلامی (ج) نمایش ریاضی (د) گفت‌وگو ریاضی

پاسخ گزینه ج

۸- ارتباط بین نمایش‌های چندگانه از یک ایده ریاضی به درک بهتر ریاضی به ما کمک می‌کند این عبارت مربوط به کدام مهارت فرایندی می‌باشد؟

الف) نمایش ریاضی (ب) ارتباط مفهومی (ج) ارتباط کلامی (د) حل مسئله

پاسخ گزینه ب

۹- جزء اصلی تفکر ریاضی کدام مورد می‌باشد؟

الف) حل مسئله (ب) استدلال و اثبات (ج) ارتباط مفهومی (د) ارتباط کلامی

پاسخ گزینه ب

۱۰- برای ساختن و پشتیبانی از حدسیه‌های ریاضی از کدام مورد می‌توان کمک گرفت؟

الف) حل مسئله (ب) استدلال و اثبات (ج) ارتباط مفهومی (د) ارتباط کلامی

پاسخ گزینه ب

۱۱- از اهداف نهایی آموزش ریاضی کدام مورد می‌باشد؟

الف) حل مسئله (ب) استدلال و اثبات (ج) ارتباط مفهومی (د) ارتباط کلامی

پاسخ گزینه الف

۱۲- دانش جدید ریاضی از چه طریقی بنا می‌شود؟

الف) استدلال و اثبات ب) حل مسئله ج) ارتباط مفهومی د) ارتباط کلامی

پاسخ گزینه ب

۱۳- کدام گزینه از اهداف کلی دوره ابتدایی در درس ریاضی نمی باشد ؟

الف) آشنایی با تاریخ ریاضی اسلامی و ملی

ب) کسب مهارت مدل سازی ریاضی

ج) آشنایی با مفاهیم آماری و احتمالی

د) شناخت مفهومی اعداد در زمینه مفاهیم محیط پیرامونی

پاسخ گزینه ۲

۱۴- کدام گزینه از اهداف فرایندی درس ریاضی می باشد؟

الف) حل مسئله، ارتباط مفهومی ب) استدلال، اثبات، ارتباط کلامی ج) نمایش ریاضی د) همه موارد

پاسخ گزینه ۴

۱۵- اولین و آخرین مرحله از مهارت های فرایندی ریاضی کدام اند؟

الف) ارتباط کلامی ، نمایش ریاضی ب) ارتباط مفهومی ، حل مسئله

ج) نمایش ریاضی ، حل مسئله د) استدلال و اثبات ، حل مسئله

پاسخ گزینه ۳

۱۶- هر گزینه مربوط به کدام یک از اهداف درس ریاضی در دوره ابتدایی می باشد ؟

- نتایج صحیح در حالت کلی تر توسعه و تعمیم می یابد.

- مسائل ریاضی را در ارتباط با محیط پیرامونی درک و حل کند.

- تناظر میان روش ها و رویه ها برای حل مسئله ریاضی درک شود.

الف) استدلال و اثبات، ارتباط مفهومی ، حل مسئله ب) استدلال و اثبات، حل مسئله، ارتباط مفهومی

ج) ارتباط مفهومی، استدلال و اثبات، حل مسئله د) حل مسئله ، استدلال و اثبات، ارتباط مفهومی

پاسخ گزینه ۲

۱۷- کدام گزینه از اهداف دانشی دوره ابتدایی نمی باشد ؟

الف) آشنایی با مفاهیم اساسی هندسه

ب) شناسی و تحلیل ویژگی ها و مشخصه های شکل های هندسی در صفحه و فضا

ج) نمایش متفاوت ریاضی برای مدل سازی

د) درک مفهوم عدد و نمایش مختلف عدد

پاسخ گزینه ۳

۱۸- عوامل و مهارت های خاصی که در عمل ریاضی در کارند را می نامند.

الف) اهداف نگرشی ب) اهداف دانشی ج) اهداف فرایندی د) اهداف مهارتی

پاسخ گزینه ۳

۱۹- برای درک بهتر مطالب و برقراری ارتباط با دیگران در ریاضی از کدام گزینه بهره می گیریم؟

الف) ارتباط کلامی ب) نمایش ریاضی ج) حل مسئله د) ارتباط مفهومی

پاسخ گزینه ۲

۲۰- شناخت کدام نوع ارتباط درک و یادگیری مفاهیم را عمیق تر می سازد ؟

الف) ارتباط مفهومی ب) ارتباط کلامی ج) نمایش ریاضی د) استدلال و اثبات

پاسخ گزینه ۱

۲۱- جز اصلی تفکر ریاضی می باشد ؟

الف) حل مسئله ب) استدلال، اثبات، حدسیه ج) منطق د) زبان ریاضی

پاسخ گزینه ۲

۲۲- کدام نوع مهارت در همه ی پایه های تحصیلی با اهمیت بوده و حضور دارند ؟

الف) مهارت دانشی ب) مهارت نگرشی ج) مهارت فرایندی د) مهارت حل مسئله

پاسخ گزینه ۳